Päewaleht

Eesti päevalehtede ühisväljaanne „Päevaleht“, „Postimees“, „Uus Eesti“, „Waba Maa“, „Kaitseliit“, „Sõnumileht“, „Kaitse“, „Kodu“, „Tallinna Teataja“, „Tallinna Sõnumid“, „Tallinna Postimees“, „Tallinna Päevaleht“, „Tallinna Kuulutaja“, „Tallinna Kaitseliit“, „Tallinna Kodu“, „Tallinna Kaitse“, „Tallinna Sõnumileht

Uut õnneaastat!

Uut õnne meile uueks aastaks, uus leht meil' eluraamatu!

Et uue aastaga meie eluraamatus uus lehekülg pööratakse, see sünnib iseenesest, meist olenemata, aga et sinna kirjutataks uus peatükk, mis oleks ilusam ja lohutowam eelmisest, seks on suurelt osalt meie eneste hoolt ja püüet waja. Meie ei saa küll teha ega tellida enesele soodsamat ilmastikku, kui seda on meile määratud ülemalt, kõigi heade andide andjalt, et wiljawoos wõiks sigineda paremini ja tasuda põllumehe tööd ja waewa heldemini kui nüüd, kus kurdetakse, et meil nagu Joosepi-aegses Egiptuses lahjad lehmad ähwardawad wiimaseid lihawaid ära süüa, ent meie wõime oma südame-põldu harida wastuwõtlikumaks soowitawamale seemnele, et see pessimismi-nõgeste ja nurisemise-karuohakate asemel hakkaks kaswatama rahulolemise-kannikesi ja tänulikkuse-näälikesi, siis saaks see igale waatajale meeldiwamaks ja meile enestele ka. Ja mitmed ennustusmärgid lubawad meil säärast muudatust loota algawal aastal. Kõigepealt: meil tuleb oma riiklikule korraldusele pöörata uus lehekülg uue põhiseaduse mõjul, mis rahwa suure enamuse tahtmisel maksma hakkab paari nädala pärast uuel aastal. Seni on kõiki puudusi, mis meie awalikus elus nähtawale tulid, arwatud põhiseaduse puudulikkuse süüks. Osalt naiwsusest, osalt on seda arwamist õhutatud sihilikult. Küll ei kaota uuel alusel ametisse pandud riigiwanem neid nähtusi, mis tekitasid rahulolematust, aga üks teraw relw on maha löödud pahatahtlike nurinaõhutajate käest. Rahwa ülesanne on nüüd hoolitseda, et tema poegadest parim tuleks esimese kodanikuna riigi eteotsa. Meie ei kahtle, et see sünnib. Mitmed tundemärgid lajewad seda loota. Sest kuigi erakondlikes huwides piiitakse rahwale kaela määrida mõnd isikut, kellest ei teata muud head, kui et ta hästi painduw on oma kildkonna käes ja kergesti laseb ennast nende huwides kurjasti tarwitada, siis on juba nüüd näha, et rahwas ei lähe sellessje piiinisesse, waid kainelt kaalub ja otsustab oma parema arusaamise järele. See on siis uibrashusest ohu. Sedajama wõime oodata uute omawalitsuskogude walimistest, mida meil õige uue aasta wärawal tuleb toimetada. Samuti uuest riigikogust, mis selle järele ennast kaua ei lase oodata. Kõik need walimised peame sooritama uue wiisi järele, mis annab walijaile suuremat wabadust ja mõju üksikute walitawate kohta, nagu on walijate suure enamuse ammuaegne õigustatud nõudmine. Meie teame küll, et sellega ei saawutata kes teab mis radikaalset parandust meie linnade ja waldade kogukondlikus omawalitsuses, sest lõpuks on ju inimesed, kelle keskelt peame walima, ikka ühed ja needsamad, ja kas kellegi nimi on Mart wõi Mihkel, see ei tee suurt wahet. Aga tähtsam on, et meie walimistel õpime walima, s. o. wahet tegema, kes wäärib walikut ja kes mitte. et seda kodaniku kohust täidaksime teadlikult ja oskaksime ka iseendid pidada wastutawaks, kui meie walitud mehed ei seisa oma ülesande kõrgusel. See oleks jällegi üks abinõu, mis sumbutaks pessimistlikku, ainult nurisejwat arwustamist, millega suur hulk kodanikke seni on suhtunud niihästi riigiwalitsusele kui ka kogukondlikule omawalitsusele. Sest niisugune suhtumine on meie suurim pahe, millega suggereerimi endid ikka rohkem ja rohkem paha nägema kõigis walitsuse sammes. Ka meie igapäewase elu alal ei anna säärane suhtumine midagi head. Meile on jutustatud, et kui ameeriklaselt küsitakse, kuidas tal käsi käib, siis wastab ta enamasti, et wäga hästi wõi toredasti wõi m. n. Sest nii on teda lapsest saadik harjutatud. Aga eneste keskel kuuleme iga säärase küsimuse peale küllalt kurtmist: millal on naaber paha, millal seltsimees hõel, millal naine ebasobiw wõi lapsed teewad muret, millal kõik riigi asi on mäda ja kogukonna asju aetakse lohakalt, wõi oma terwis on hädine — aga mis peab niisugune hädaldamine huwitama küsijat? Eks tema oska oma elust ka laulda niisuguseid nutulugusid, ja wiimaks lähewad mõlemad jutlejad koost rohkem rõhutult, kui olid tulles. Kas ei ole palju mõistlikum, kui inimene igast hädakesest ei puhu igale wastutulewale tuttawale kõrwad täis mõnd Hiiobi raamatu peatükki ega prowotseeri teda samajugusele loengule, waid wastab küsijale lahkesti ja rõõmsasti, pidades meeles, et asi oleks wõinud weel palju halwem olla, nagu ongi mõnede teiste juures. Aga mul, wõib kurtja ütelda, pole — taewale tänu — suurt häda midagi. Sellega oleks palju wõidetud ja kogu elamine ning olemine paistaks hästi kenam, kui oskaksime ise paremini näha.

Uut lehekülge märgib ka põllutööminister oma uue aasta waadetes, milles kategooriliselt nõuab uue meeleolu loomist põllumehele, et mitte ootama jääda, mis pudeneb riigi moonakoti sopist, millele lootma — kui ülimale tarkusele — sent on õpetatud. Nüüd on need kotisopid, ütleb minister, tühjaks jäänud. „Mis jagada on olnud, on juba ära [illegible] ja nuriseti, et maamõõtja ei ole tõmmanud piiri laiemalt. See on muutnud isegi wana wiisa Eesti põllumehe iseloomu, kelle juhtsõnaks enne oli: „Aita ennast ise, siis aitab Jumal." Aga need olid tema halwad õõrad, kes tahtsid teda panna riikliku hooldamise alla. Kes juhtis tähelepanu mõtetele, mida nüüd arendab põllutööminister aastawahetuse päewil, neid tembeldati põllumeeste waenlasteks. Aga kui nüüd tõsiselt pööratakse mainitud teele, siis tõotab see ka Eesti põllumehele „uut õnne jälle ueeks aastaks, uut lehte eluraamatu".

Lõpuks weel üks meeletuletus, millest ei wõi waikides mööda minna: Meie, kes uue aasta hommikut terwitame kõige paremate soowidega, wõime olla kindlad, et toogu lähemad päewad, mis nad tooendale kõik, mida tahab! Palgast ei jäe midagi järele, kui ta tasub arwe hotellis... Lorry tõusis ellu wäga parajal ajal!

Stella hakkas unistama... Siidaluspesu, kübarad, õhtutualetid... Hõberebane — sihuke kui Mary-Loul... Kui ammu oli ta ihaldanud endale kõiki neid ilusaid asju!

Kõrge aed lahutas mõisa maanteest.

Stellale näis, nagu oleks ta käinud juba mitu kilomeetrit. Kaugelt — kui näiteks keegi näeb teda teispoolt aeda — siis ta wõib näida weel ilusana... Nagu ütles see naljahammas Fredy, kui oli tahtnud teda õrritada: „Sa oled wäga ilus... kui waadata sind lawa tagant!" Pole tarwis mõelda Fredyst... See teeb asja hirmus keeruliseks... Ei, ei, ta kihutab selle Fredy oma peast hoopis wälja, nagu poleks teda iial olnudki... Ah, miks oli ta kohanud teda, kui tulewik walmistas talle nüüd säärast ootamatut õnne? Pole wiga, tal on mitu trumpi käes, ta wõidab... Aga Fredy... Las' Fredy kaob unustuse hõlma..."

Stella tundis hirmsat wäsimust. Ta märkas wäikest jalgwärawat aias ja läks juure, et waadata pargi sisse. Puud, teerada ja eemal wäike lehthoone... Kõik see tuletas meele inglise parke. Hea oleks seal puhata!...

Ta läks astmeid mööda alla teerajale. See jagu parki oli meelega jäetud metsikusse olekusse, ainult kohati siit ja sealt olid tihedad wäänkaswud harwendatud hõredamalt kaswama.

Teerada keerles puude wahel... Stella lonkis laisalt edasi, hingates sisse esimeste pungade lõhna ja jälgides silmega päikeselaike, mis wärisesid maas. Hetkeks unustas ta, kus wibib. Midagi siin tuletas meele noorust, muretuid jalutuskäike Londoni parkides...

Äkki kuulis ta hääli.

Iga sõna kostis selgesti. Kõwasti põksuwal südamel Stella jäi seisatama ja kuulatas. Teerada tegi siin wäikese käänaku. Tihe wõsastik takistas nägemast. Ta toetus puutüwe najale. Mary-Lou naeris:

„Kui rumal te olete, Lorry!"

Nähtawasti neiu ja Richard istusid teispool wõsastikku.

„Niisugusel ilusal kewadpäewal ei saa olla mitterumal!" wastas mehe-hääl.

Stella kummardus ettepoole, teritades äärmuseni kõrwu. Richardi hääl oli muutunud, läinud madalamaks, kuid kõlas niisama täielikult ja sügawalt, nagu noore leitnandi hääl... See hääl oli kunagi sosistanud temale, Stellale:

„Te olete kõik maa peal mulle, Stella! Tahan armastada teid kogu eluaja!"

Stella naeratas meele tuletades.

„Kui kahju, et olete alati nii mõistlik, Stella!"

Oma nime kuuldes, näitlejanna wõpatas, haaras kinni puutüwest. Ta tundis end wiirastusena, kes on ilmunud teisest maailmast.

„Kas tahate, ma wõtan teid täna kaasa lendama? Te armastate nii kangesti lennata! Te kardate usaldada end sääraste lendurile, kui mina?"

„Te teate ju, et usaldan teid pimesi."

„Jaa... teatawa mõõduni," wastas Richard kibestunult.

Mary-Lou waikis. Nätukese aja pärast Lorrymore hakkas rääkima:

„Tõõtasin, teid mitte kiirustada, Stella, kuid see käib üle minu jõu! Miks te ei suuda otsustada? Wibin alati teiega, näen teid iga päew ja olen jõudnud arusaamisele, et mu noorepõlwe armastus teie wastu ei ole muutunud. Otse wastupidi, ta on tugewnenud... Siis me peagu ei tunnud teineteist, Stella, teil on õigus. Me oleme mõlemad muutunud. Teie olete, wõib-olla, muutunud weel rõhkem kui mina. Kuid mulle näib, et ma siis nägin teis ette seda naist, kelleks muutute, aimasin, et olete loodud minu jaoks. Te olite minuga nii kannatlik, nii leplik kõigi minu tujukuste ja weidruste wastu, mis mulle olid jäänud külge pärast sõda, pärast wangistust. Te mõistsite, millises pimeduses elasin, milline wõitlus käis minus. Te aitasite mind, riidlesite minuga, kui oli waja, näitasite mulle minu wigu... Millise peenehingelikkusega, millise alatise arusaamisega! Te kiskusite mu põrgust wälja. Tegite minust inimese. Wannun teile, et tahan saada teie wääriliseks, ohwri wääriliseks, mida olete toonud minu pärast, teie sõpruse wääriliseks! Loodan säilitada teie armastuse, Stella, ja teha teid õnnelikuks. Oleme teiega nii paljudes asjus ühesugused. Meil on ühesugused maitsed, naerame ühesuguselt ühtede ja samade naljade üle, tunneme huwi samade asjade wastu. Näete, Stella, see on wäga labane armuawaldus, kuid mu armastus on tõesti wäga tõsine ja sügaw. Ega te ole mulle pahane?" lisas ta rahutult.

Teispool põõsast kuulas teda teine Stella, õige Stella, hukkunud Stella. Punase wärwi all kadus jume ta näost. Too tütarlaps oli öelnud talle, et armastab Richardit. Miks oli ta seda öelnud? Wõib-olla tal ei jatkunud jõudu wastu panna? Kuid lõpuks see ei käinud ju teenistuse tingimuste hulka...

„Ei, ma ei ole pahane," kordas Mary-Lou hääl nii tasa, waewalt kuuldawalt.

Stella astus sammu ettepoole, pidas hinge kinni ja sirutas pea wälja.

„Ema armastab teid wäga," jatkas Lorrymore. „Ta oleks nii õnnelik, kui teie... Peagu niisama õnnelik, nagu mina! Meil teiega on kõik, et olla õnnelikud, kõik, mis waja õnnele. Ma ei räägi rikkusest, mis wabastab meid ainelisest muredest. Waid tahan öelda, et oleksime wäga hästi kolmekesi! Nüüd on meie armastus rajatud rohkem kindlamale alusele kui siis, mille sõlmisime kümne aasta eest! Tahaksin, et jääksite igaweseks minu majja, minu naiseks, minu laste emaks. Te teate, et olen nõus weel ootama, kuid ma ei wõi oodata waikides! Lubage mul rääkida minu armastusest! Kui leidsin teid, siis sündisin uuesti elule. Ma ei wõi anda maad mõttele, et peaksin uuesti kaotama teid. Mulle näib, et lähen uuesti hulluks, kui te ei hakka mind armastama, kui ei saa uuesti minu naiseks. Olen kõige eest tänu wõlgu teile, Stella. Mis te ka teeksite, mis ka juhtuks, ma ei lakka iial teid armastamast."

Stella Harward kuulas pisarsilmil. See polnud too inimene, keda tema oli tunnud — noor, tuline ja armunud... Oigem, see oli sama inimene, kuid küps ja mehine, rohkem teadliku, rohkem sügawa kirega. Säärast Lorryt polnud tema iial tunnud...

Neiu wastust Stella ei kuulnud. Weri mühises ta kõrwus. Ettewaatlikult sammus ta edasi, kus lehestik oli wähem tihe. Nüüd ta wõis näha Mary-Lou nägu, haletsemiswäärset ning õnnetut. Samuti nägi ta ka Richardi profiili.

Richard oli muutunud weel ilusamaks. Aga tema, Stella, oli wananenud ning koltunud. Pooleldi unustatud mälestused ujutasid teda kui lained üle. Jah, Lorry oli muutunud wäga ilusaks. Temas oli midagi, mis rääkis sisemisest jõust...

Tema ei olnud enam oma endise Stella jaoks.

„Mahtra sõja" autoriga Mahtras.

Kui Ed. Wilde kõneles wabaduswõitlejate monumendi kõrwal.

Mäletan nii selgesti, kui ilmus Eduard Wilde „Mahtra sõda". Teos telliti ka Lihula haridusseltsi raamatukogusse. Kuidas selle uudisteose hankimiseks tormi joosti... „Mahtra sõda" ojutus nagu heledaks ilmutuseks ajal, mil hõõgus juba rahulolematuse-tuli walitswa wõimu wastu kõigis rahwakihtides. Rahwa kannatus parunite ikke all, rahwa wabadusiha ja wõitluskatsed, kõike seda tõi „Mahtra sõda" elawalt noorele ja wanale silma ette. Mahtra meeste wabaduskatsest ja selle werisest mahasurumisest räägiti jällegi taludes ja mõisameeste keskel.

Küll siis oli kange tahtmine näha Mahtra wälju ja kaskede-alleed. Küll oli tahtmine näha „Mahtra sõja" autorit. Need soowid täitusid, ehkki 30 aastat hiljem [illegible] juwel käisime „Mahtra sõja" autoriga [illegible] ipiihi, kui awati mälestusjammas [illegible] õnes. Kaskede-allee, kus kord sibas [illegible] jõuk Mahtra-meeste kaigaste eest, oli küll raiutud maha, aga hulk meelesöövibiwaid mälestusi jäi ikkagi kõnesolewast päewast.

Oli päikesekiillane ilm. Woolas kokku rahwast. Opilasi ja rauke, kelle mälestusest pole kusinud Mahtra sündmused 75 aastat tagasi. Monumendi kõrwale ilmus Eduard Wilde. Ta näis sel päewal nii noorena ja õnnelikuna. „Ei mingit muud walitsuswormi Eestis kui rahwawalitsus!" hüüdis ta oma kõnes. Ed. Wilde oli tõsine demokraat ja jäigi selleks.

Pärastises westluses jutustas Wilde, kuidas ta enne „Mahtra sõja" ilmumist käis Mahtras andmeid kogumas. Ta märkis, kuidas nüüd kõik on muutunud. Siis elas weel mehi, kes lõid Mahtra sõjas kaasa. Siis elati weel wõõrawõimu all. Nüüd aga omariiklus, oma kool, pimade kõrgilaiad rikkalikult kaetud. Wanad wõitlejad on wajunud mulda, kes kodumaal, kes kaugel Siberi taigades. Noored astuwad asemele.

Graniidist monument jäi Mahtra mõisa õue. See seisab kindlasti Eesti talupoja wabaduswõitluse mälestusena. Tähendatud samba teisikuks on Ed. Wilde „Mahtra sõda". Ed. Wildet aga ei ole enam. Ta on lõpetanud oma suure elutöö.

„Olen haiglane ega saa enam igal ajal töölaua ääre ajuda," rääkis ta mõni päew enne pühi. Ja nüüd juba kerkib Kloostrimetsa mändide wahel „Mahtra sõja" autori hauakõngas.

On tundmus, nagu oleks warisemud mulda parim sõber wõi lähedasem sugulane, ehkki oli õnn kadunuga westelda waid paaril juhtumil ja sedagi kutsetöö ülesandel. Küllap nii tunnewad kõik need tuhanded ja kümned tuhanded, kes lugenud Ed. Wilde kirjatöid ühe inimpõlwe kestes. T. B.

Genfi hotellid teewad ajalugu.

Rootsi kuninga üks numbrituba. — Walenime all reisiwad rahawürstid.

Rahwasteliidu linna wähesies suuries hotellides on igal numbritoal oma ajalugu. Enam-wähem igal toal on oma kuulsad külalised, keda ta ootab. Hotellid „Les Bergues", „Hotel de Russie", „Hotel de la Paix", „Hotel Beau-Rivage" — kõik nad ajatsewad üksteise lähedal ühes reas. Ainult „Hotel Metropole" kerkib oma tornidega linna teiselt poolelt. Selle wiie suure Genfi hotelli salongides ja buduaarides on tehtud wiimaje wiieteistkümne aasta jooksul ja enne seda maailma ajalugu.

„Hotel de la Paix" punases salongis leidis aset wiimane ajalooline akt Genfis. Ses salongis teatas desarmeerimiskonwerentsi president Henderson riikide esindajaile 14. okt. 1933, et Saksamaa oli Rahwasteliidust astunud wälja. Koos wiibisid Paul-Boncour, Norman Davis, Eduard Benes, sir John Simon, markii de Soragna. Ses punases salongis, Hendersoni eraiaalongis, kus ta Genfis wiibides alati elab, pidasid riigid sel ajaloolisel päewal konwerentsi. Kella kümnest hommikul kuni kella kaheksani õhtul. Hotelli teenijad jwustasid pärast prantsuse ajakirjanikule, et tuhatoosidest oli korjatud 499 sigarijuppi.

Louis 15. stiili punane salong on teina kõrwal ajatsewa lihtsa, ilma stiilita magamistoaga Arthur Hendersoni korteriks Genfis. Magamistoas on laheinimese woodi, sest Henderson ei reisi iial ilma naiseta. Oma naisega ta elab ainult ses ühes magamistoas, jäetes salongi oma mees- ja naissekretärile mr. Noel Bakerile ja miss Taylorile. Henderson on taimetoitlane. Henderson on mitte ainult inimeste sõjajurma, waid ka loomade tapmise wastane. Ta ei söö isegi kala. Ei joo kunagi ka weini. Mitte kanget kohwigi.

Ses hotellis, milles Henderson endale rähtsawasti [illegible] aasta wiimase päewa loojamineku, waid mõnigi meist on heitnud puhkama. Tuleb see nüüd, lugeja, Sulle wõi mulle, nende ridade kirjutajale, siis ei muuda see asja, waid wõime sellegipärast enestele soowida: uut õnne meile uueks aastaks, uut lehte eluraamatu! Kui oleme püüdnud täita oma kodanikukohused kaasinimeste wastu, nagu Solon Krõsosele kiitis Ateena mehest Telloseit, kes oma kodulinna päästis waenlaste käest, ja Argose noormeestest Kleobiest ja Bitonist, kes weoloomade puudumisel endid ise rakendasid wankri ette ja sõidutasid oma wana emakese neljakümne wiie tunni tee templi juure piduliku rahwa hulka, siis on alanud aasta meile saanud tõsiseks õnneaastaks.

Lg.

[illegible] istial 1933 aga sõi Jiraki i[illegible] marineerinud kaladega, a Henderson sõi aiawilja

Hotell „Beau-Rivage'i" paneb elama, nagu öeldakse, alles Rumeenia wälisminister Titulescu. Tema on seal wanimaks wälisministriks. Ta tuleb igal aastal ikka jälle tagasi. Elab sama lihtsalt kui teisedki delegaadid. Kuid tal on wäga palju kohwreid. Ta reisib maharadjaliku pagasiga. Ühes kapptohwris on ral sadakatskümmend kollast siidärki. Need on Genfis kuulsad. Kuulsad on ka Titulescu elumiisid. Titulescu on riigimeeste seas ehk boheemlane, kes ületas isegi Briandi. Ta ei tule iial koju enne koitu. Jootrahade andmisega ta on kõigist Genfi diplomaatidest kõige heldem. Keegi ei suuda mõista, kuidas ta wõib hommikul kell seitse jälle olla jalul ja wärske. Ta ei tule kunagi koju enne kella nelja. Kord ta naljatas wälisusje wõime nõudmisega. Ütles, et ei tahtwat koju tulles hotellireenijaid „äratada".

Kuid Titulescu on mitte ainult heldeim jootraha jagaja, waid ta wõtab ka hotellist kaasa kõik asjad, mis kuidagi saanud ajaloolisteks. Nii wiis ta Rumeeniasse kaasa empire-stiilis laua, mille ümber sõlmiti wäikeliit.

Hotell „Les Bergues'i" lihtsamate, kuid tujukõllasemate külalisie sekka on kuulunud austerlased. Praegune Austria kantsler Dollfuss elab alati ainult ühes numbritoas. Sõõb hohtellis hariliku menüü järgi, ei wali iial toite. Kaardi järgi kunagi ei telli. Weini ei joo. Wahel harwa tellib klaasi head õlut. Kuid tal on sõõgi ajal alati hea tuju eriti, kui tuleb tähtsatelt isiklikelt. Armastab teenijaskonnaga westelda.

Samas hotellis, kus elab Dollfuss, on elanud ka endised Austria kantslerid — Seipel, Schober, Buresch ja Ramek. Elukuiselt katoliku piiskop, elas Seipel wäikses toas kolmandal korral. Ta tõusis kell wiis hommikul ja läks kirikusse. Haigestudes ta pidas oma toas jumalateenistust. Siis kogunesid ta tuppa hotelli teenijad. Seipel oli selleks walitsuse peaks, kes elas Genfis kõige lihtsamas toas. Kõigi teiste walitsuste esindajail, kes Genfi kogunenud wäikesemaistri riikidest kui on Austria, on olnud suuremad esinduskuunid.

Kuid nii-nimetatud „würstlikke hotellitube" ei armasta üürida enam isegi kuningad. Jiraki kuningas Feisal, kes elas lühikest aega enne oma surma Genfis, üüris „Les Bergues'i" hotellis korteri, mis koosnes elutoast, wannitoast ja wäikesest salongist. Ta sõi lõunat menüü järgi ja õhtul tiimi rooge. Nuumide würstlikkusele ta ei pannud mingit rõhku. Samas hotellis sõlmiti 7. sept. 1872. a. Inglise-Ameerika rahu. Rahukonwerentsi üüritsid endi alla terwelt kolme hotelli toad ja salongid. Toidud, mida delegaadid siis tellisid, on hotellidele jäänud ilusaks ja kangeks mälestuseks. Toidukaardid on ajatatud kuldraamide alla ja kaunistawad saalide seina.

Mathiesen

CANGOC

50% VÄÄRTUST TÕSTETUD HIND ENDINE.

LUSCHER & MATIESEN

„Beau Rivage'is" peatub alati Rootsi kuningas Gustaw. Muidu elawad siin Inglise delegatsioonid. Siin peatuwad ka Ameerika miljonärid. Kõige lihtsamaks neist peetakse noort Vanderbilti, kes käib päewad läbi Genfi järwe ääres oma fotoaparaadiga loodust pildistamas. Ühel päewal ta on teinud kaksjada üleswõtet. Ameerika püssikuningas Pibody nõuab alati kõige wäikesemaid tube hotelli mansardkorrale. Tema on eelwawabrikant, kuid ei suuda kannatada müra. Rockfeller noorem reisib alati incognito. Ta wiibib palju sagedamini Euroopas kui teatakse arwata, kuid igakord on tal ise nimi, enamasti ilma mõni kõlaw iraalia nimi.

Tõsist lukusust armastawad weel waid India maharadjhad. Kapurthala maharadja kannatab kogumiskire all. Kõigepealt kogub ta kelli ja kirjutusmasinaid. Genfis ta ostis oma wiimasel wibimisel 60 kella ja 18 kirjutusmasinat. Kuid ta reisis nagu teisedki maharadjhad, ainult ühe naise saatel.

Kahe aasta eest ilmus sesse hotelli üks mäeronija üülikonnas mees, keda saatis juure nöökimbuga elukutseline mägestiku wõõrastejuht. Ta palus end wiia hotelli direktori juure, kellelt ta tellis kaks tuba wannitoaga. Kui direktor küsis, miks wõõras soowis oma telimise anda tingimata temale, wastas see: „Mina olen nimelt kuninganna mees ja minu siinwiibimisest tuleb teil saada ametlik telegramm." See oli Hollandi printsregent. Waimustatud mäeronija.

Rootsi kuningas wiibis alles hiljuti seal. Ta saabus autoga Nizzast ja juhtis ise autot, ei olnud tube ette tellinud. Kuningas küüis lihtja toa. Kui ta pidi sõitma ära, otsiti teda asjatult. Wiimaks ta leiti üheist kirjutusroost, kus ta oli asunud täitma terwet postkaarte wirna. Kuningas saatis oma tuttawaile Genfi waateid. Rahwasteliidu palee pildiga. Rootsi kuningal on suurem isiklik tutwuskond kui ühelgi teisel kroonitud peal.

„Hotel Metropole'is" on alati peatunud jaapanlased. Nemad pole tubade üürimisega kunagi olnud kitsid. Ses hotellis on nende delegatsioonidele kuulunud alati oma 80 tuba. Sest jaapanlased on äärmiselt perekondlikud. Nemad toowad alati oma naised matkale kaasa. Isegi wanemad lapsed ja nende kaswatajad.

Kui Jaapan Rahwasteliidust lahkus, korraldasid ta delegaadid lahkumisbankeri, mis kestis terwelt kolm päewa ja kolm ööd.

Soome rahwaarwu liikumine.

Soomes ilmus rahwaarwu liikumist käsitaw teos, mille järele 1932. a. Soomes siindis 69.352 last, mis oli eelmise aasta omast 2514 wähem. 1932. a. siindimus oli 18,7 iga tuhande elaniku kohta. Siindimus on Soomes wiimaste aastate jooksul peagu järjekindlalt näidanud langust. Wõrdne siindimus oli Soomes ainult 1870. aastal, kui Soome rahwa arw oli praegusest peagu poole wõrra wäiksem.

Kuid ühes siindimuse langusega on langenud ka surewus. 1932. a. suri Soomes 46.700 isikut, misjuures arw on kõigi eelmiste aastate omast wäiksem. Rahwaarwu lisandumine on aga siiski wäike, ainult 6,1 hinge iga tuhande elaniku kohta.

Abielusid sõlmiti 1932. a. 23.029, mis tähendab 62 abielu sõlmimist iga 10.000 elaniku kohta. Linnades on abiellumiii olnud tunduwalt rohkem kui maal. Nii tuleb linnades 75 abiellumist, maal 59 abiellumist iga 10.000 elaniku kohta. Kui kristlik maa Soome on, näitab seegi, et 23.029 abielust ainult 560 sõlmiti perekonnaseiseametis. Kõik teised on kiriklikud abiellumised. Abielulahutusi oli 1140.

Soome rahwa arw oli 1932. a. 3.516.400 hinge, kuhu hulka pole arwatud wälismaalased.

F. Baldwini romaan.

20

16. peatükk.

„Lady" kuulab nurga tagant.

Pärast Mary-Lou äraminekut Stella katsus asjatult jõuda selgusele oma seisukorra üle. Noor neiu oli äratanud tas südamlikku poolehoidu ja sümpaatiat. Oli ilmne, et neiu armastas Lorrymore'i. Ja sellegipärast loobus wabatahtlikult oma õnnest! Richardi emast Stella mõtles pahameelega, kuigi tunnustas, et proua Lorrymore'i asemel ta ise oleks toiminud samuti.

Mary-Lou oli palunud talt nädalast tähtaega, et mõjutada proua Lorrymore'i otsust. Stella oli walmis ootama. Ta ei hakka otsima kokkusaamist Richardiga... Ent ta oli uudishimulik saama teada, kus ja kuidas Richard elab. Lubadus, mille ta oli annud Mary-Lou'le, ei takistanud teda teha järelepärimisi.

Ilma waewata leidis ta aadressraamatus Lorrymore'ide aadressi. Talle tuli uuesti meele kindel, muretu seisukord, wabadus, ilma piinawa wõitluseta leiwapalukese pärast. Lorrymore oli rikas... Stella oli ammu kaotanud lootuse näha teda elusana. Noorepõlwe romaan oli talle ainult meeldiw mälestus, ei muud midagi... Ilus mälestus. Mitu korda oli ta kujutelnud endale Lorry kangelasturma, kukkumist leegitsewas lennukis pilwedest. Meie aja Ikaruse kaunist hukkumist...

Kuid ta on elus.

Kui möödub nädal ja see kummaline tütarlaps — kuidas ta nimi nüüd oli? — Mary-Lou Terstown kirjutab talle, et proua Lorrymore on ka edaspidi otsustanud mitte arwestada ta olemasolu — mis teha siis?

Minus wõimalik pääsetee sääraseid juhul oleks — saada kokku Lorry enesega. Ühe sõnaga — wiia lahingwäli Westmille'i. Lorry ei salga teda ära. Kui ta iseloom ei ole muutunud, siis truudus on talle piihaks kohuseks. Stella mõletas teda suuremeelse idealistina, täieliselt rüütlina... Sõjaaimas Stella oli armastanud teda meeletuseni, oli walmis hüljama oma perekonna ja järgima noormehele wõi kas maailma lõpuni... Kuid Lorry polnud nõustunud. Oli tahtnud teha teda oma seaduslikuks naiseks.

Ons ta praegu weel samane, nagu enne, õilis unistaja? Arwatawasti oli ta sääraseks jäänudki, otsustades Mary-Lou jutu järele ta imelikust truudusest, meeleheitest ja igatsusest, mida nüüd wõib lugeda waid romaanidest...

Rumalus oleks lasta käest libiseda taewast kukkunud õnne...

Kui aga proua Lorrymore saadab ise talle järele? „Elame, näeme," mõtles Stella muiates — Aga seniks... miks mitte minna salaja Westmille'i, waadata Lorrymore'ide mõisa?

Ta katsub näha Lorryt, kuid nii, et ei Lorry ega keegi teine ei paneks teda tähele. Uudishimu põletas näitlejannat.

Pühapäewa hommikul Stella tõusis üles waremalt kui tawaliselt ja istus rongi. Westmille'i jaamas küsis ta teed Lorrymore'ide mõisa ja palkas üüriauto, tundes, et ei jõua käia pikka teed jalgsi. Autojuhil käskis ta peatuda tükk maad enne mõisa ja lisas, et edasi ta läheb jalgsi, kuna säärase ilusa ilmaga armastab wäga jalutuskäike külas... Ta jutukus päästis walla autojuhi keelepaelad ja wiimane hakkas pikalt ning laialt wadistama Lorrymore'idest, poja pikaldasest haigusest ja ta imelikust terwenemisest.

„Noorhärra on koguni hakanud lennukiga lendama! Mõne päewa eest rääkisin ta'ga. Käis raudteejaamas. Päris terwe inimene! Nende juures elab wäga ilus noor preili. Mina'p see olin, kes wiis ta siia sõites mõisa!"

Pärides hästi järele mõisa suuruse ning asendi üle, Stella wäljus sõidukist, õiendas autoju[illegible] ja arwe ja läks pargi äärt mööda maanteed edasi. Päike seisis kõrges pilwitus taewas. Oli palaw. Stella wäsis ruttu ja ronis suure waewaga edasi oma kõrgeil kontsadel ja talwepalitus. Ihalewalt unistas ta kergest kewadkostüümist, mis talle paari päewa eest oli silma torganud ühe uhke magasini aknal... Noh, mis siis — warsti, annab Jumal, ta wõib osta

Patsifismi ajajärg on mööda.

Litwinowi wälispolitiline ülewaade. — Hoiatusi Saksamaale.

Nõukogude Liidu täitwa keskkomitee koosolekul wälisrahwaste komissar Litwinow andis aru rahwuswaheliste suhete arenemisest. Tema seletas, et kodanliku patsifismi ajajärk on nüüd lõpetatud. Genfis olewat nüüd desarmeerumise asemel hakatud arutama relwastumise küsimusi. Uue sõjawaimu lohaselt olewat tekkinud uued erakonnad ja uued inimesed nue ideologiaga. Need uued erakonnad olewat kuulutanud sõja kommunismile. Kommunismivastase wöitluse ettekäändel aga aetawat taga mitmesuguseid puhtnatsionalistlikke eesmärke. Püüatawat makswate lepingute muutmist ja ahnitsetawate uusi maid. Meie ei warja — ütles Litwinow — oma sümpaatiaid rahwastele, kelledele nende lepingutega on ülekohut tehtud, ja seepärast meie ei taha protesteerida nende lepingute muutmise wastu, niivalju kui see muutmine sünnib rahulisel teel ja wabatahtliku kokkuleppe alusel ja kui muutmisega tõesti kõrwaldatakse ülekohus, mitte aga ei tehta weel suuremat ülekohut. Litwinow toonitas, et mitmesuguseid makswate rahulepingute „sõglase„ rewideerimise kawad on mõeldud ainult mitmesuguste riikide

maabeahnitsemise isu rahuldamiseks Nõukogude Liidu kulul.

Miisuguste kawade teostamisel teostajad pidawat aga arwestama seda, et nende wastu tõuseb kogu Nõukogude Liidu wõim oma 170 miljoni elanikuga.

Lõpuks ütles Litwinow: Meie wälispoliitika juhtmõtted on wäljendatud Stalini lühikeses ja selges lauses, mis ütleb: „Mõõrast maad meie ei taha, kuid oma maast meie ei anna ära jalatäitki".

Prantsusmaa kutsub Saksamaa Rahwasteliitu tagasi.

Prantsusmaa, Inglismaa, Tschehhoslowakkia ja Belgia lepe.

Pariis, 30. 12. Prantsusmaa loodab Saksamaa Rahwasteliitu tagasi saada wõi saawutada kokkulepe desarmeerimise asjus. Selleks hetke samm astutakse tulewal nädalal Berliinis Prantsuse suursaadiku Francois Poncet' poolt. Prantsuse wälisminister Paul-Boncour seletas Reuteri korrespondendile, et tema loodab kindlasti, et Saksamaa Prantsuse soowidele julgeoleku asjus wastu tuleb. Paul-Boncouri arwates Prantsuse-Saksa koostöö wõiks anda nue tõuke Rahwasteliidu tegewusele. Meie leppisime Beneschiga, sir John Simoniga ja Hymansiga Pariisis kokku, et Rahwasteliit peab tõusma praegustest raskustest wõidukana, ütles Paul-Boncour.

Pangamaja a.-s. G. Scheel ja Ko. 50-aastane.

Suurim wäliskrediitide wahetalitaja.

Praeguse pangamaja a.-ühiskäijaks oli 1. jaan. 1884. a. Georg Scheeli poolt asutatud kommandiitühing „Tallinna pangakontor G. Scheel", kapitaliga 200.000 rubla. 1913. aastaks suurendati põhikapital 1½ miljoni rublani. Alates 1925. aastast, mil pangakontor muudeti aktsiaseltsiks, on põhikapital 750.000 kr.

Panga asukohaks kuni 1904. aastani oli Lai tän. 34. 1904. a. asus pank Wanale turule Forelli majja. 1924. a. suurendati ning ehitati ümber panga ruumid kõrwal asetseva Tschungkoffi maja ostmisel.

Panka on juhtinud 1884.—1897. a. panga asutaja Georg Scheel, 1897.—1919. a. tema poeg Georg, 1919. a. ajutiselt wiimase wend Paul ning 1919. a. lõpust peale Paul Scheeli poeg — Klaus Scheel.

Seega on panga juhtimine olnud wahetpidamata ühe perekonna liikmete käes järgimööda 50 aastat.

A.-ühiskäijaks G. Scheeli rahwamajanduslik tähtsus seisab esimeses järjekorras wäliskrediitide wahetalitaja osas kodumaa ettewõtteile, esijoones tööstusele.

Esmesõjaaegsest tööstusest on pank kohe wabariigi algaastail, mil Eesti-Wene wahelised majandusuhted katkesid, wäliskrediitide waral aidanud ennast ümber korraldada uutele turunõudeile rahwuswahelises ulatuses, näiteks Põhja Paberi- ja Puupapiwabriku a.-ühiskäij., masinaehituse wabriku a.-ühiskäij. Franz Krulli ja teised.

Uue tööstusharuna on pank finantseerinud põlewkiwitööstust, Eesti Kiwiõli a.-ühiskäij. õli ja bensiini walmistamine põlewkiwist seisab praegu Eesti majanduselus oma ulatuselt esikohal ning see tööstus on awanud juba rahwuswahelise ulatusega tulewiku wäljawaated.

Wäliskrediitide rakenduses Eesti tööstusse asub pangamaja a.-ühiskäij. G. Scheel kõigist teistest pankadest esikohal. Kui a.-ühiskäij. G. Scheelil poleks õnnestunud hankida wajalistel momentidel wäliskrediite, poleks nii mõnigi suurtööstusettewõte suutnud ennast ümber korraldada tarwilise kiirusega muutunud turunõudeile.

Rauad Eesti malemeister.

Maletajate meisterturniiri wiies woor.

Nastawahetus wõib tuua tallinlastele Eesti male-meisterturniiril kaasa kurwastawa üllatuse. Wiljandlasel Raual waja ainult weel teha paar astet, et pääseda meistritroonile. Oli kord aeg, millal pealinna maletaja wõis julgesti öelda: pole mul prowintsis wastast! Niiid leidub aga igas linnas pealinlastele wõrdseid mängijaid, kuigi mitte massiliselt.

Raua edukuse on tinginud tema taktika. Momendil on ta soliidsemaid mängijaid, kes aga ei piiita wõita wastast ja mängib kindlasti wõigile. Kui aga tema wastane on awangus saanud paremuse, siis tahab see kohe seda muuta materjaalseks ülekaaluks, teeb tawaliselt wea — ja Raud on peremees. Raua taktika õeptab wastaseid wõiduseisus ettewaatusele.

Praegu omab **Raud** 4½ punkti wiiest partiist, mis igatahes haruldane saawutus. Praegune meister G. Friedemann tegi suure hüppe edule pärast katkestatud partiide lõpetamist. 5. woorus üllatas teda ainult Willard, kes ei lootnud enam ühtki punkti saada. Mõõdumud aasta meistrikandidaat kol. Kursk on wormist wäljas. Kaotanud Türnile peab ta kõwasti mängima, et mitte jääda wiimaseks. Partii Schmidt-Kibbermann lõppes wiigiga, kuigi Kibbermannil oli materjaalne ülekaal. Laurentius Rauaga mängides ei leidnud wõiduteed ja kaotas! Pärast 5. wooru on pilt järgmine: Raud 4½; Schmidt 3; Friedemann, Türn ja Laurentius à 2½; Kibbermann ja Willard 2 ja Kursk 1 punkt.

6. woor mängitakse 2. jaanuaril algusega kell õhtul.

Neli-viis-trumbita-konventsioon.

Ässade tähtsusest slemmi pakkumisel.

„Brit. Bridge World", mis seisab lähedal Culbertson-kontsernile, on alati eitanud neli-viis-trumbita-konventsioone". Ühes oma numbris toob „B. B. W." näiteid, mis lasevad oletada, et Culbertsoni-süsteemile on ka sealpool hakatud vaatama kriitiliselt.

I. B:
poti K, S, 5; ärtu K, E, 5; ruutu Ä, E, S, 5, 4; risti K, 5.
A:
poti 3; ärtu Ä, 3; ruutu K, 10, 9, 8, 2; risti Ä, E, 10, 3, 2.

Nende kaartidega pakuti:

B:	A:
„üks ruutu"	„kolm risti"
„neli trumbita (?!?)"	„seitse ruutu"!

Siin on A süütu, kuna tema pakkumine oli täiesti korrektne. Õiglane ei olnud aga B „4 trumbita", kellel käes vaid 2 ässa ja 1 kuningas. A arvestas sarnase pakkumise juures poti Ä, ruutu Ä ja risti K-ga partneri käes ja oleks võinud pakkuda ka suure slemmi.

Korrektne oleks olnud järgmine pakkumine:

B:	A:
„üks ruutu"	„kolm risti"
„kolm ruutu" [1])	„neli trumbita" [2])
„viis risti" [3])	„kuus ruutu" [4])
pass.	

1) Ruutu masti võis korrata; see pakkumine näitas ühtlasi, et omatakse käes üle 2½ HT.

Head uut aastat
FIRMA ASUTATUD 1787 A.
Wassily
PERLOFF
№ 14 & FILS TEA

2) A on ärtu Ä, risti Ä ja ruutu K-ga selleks pakkumiseks õigustatud.

3) Põikleb oma võrdlemisi nõrga kaardiga slemmi-pakkumisest kõrvale. Ta omab ju kõigest ühe Ä ja ühe K pakutud mastidest.

4) Jääb korrektilt väikesele slemmile pikemas ja paremas mastis peatuma.

II. B:
poti K, E, 5; ärtu Ä, E, 6, 5, 4, 3; ruutu Ä, 5; risti 3, 2.
A:
poti Ä, S, 10, 9, 6, 4; ärtu K, 7, 2; ruutu 3, 2; risti Ä, 6;
pakuti:

A:	Y:	B:	Z:
„1 pott"	„pass"	„3 ärtu"	„4 risti"
„4 ärtu"	„pass"	„5 potti"	„passi"
„6 potti"	„pass"	„pass"	„pass"

Ka siin oleks võidud pakkuda järgmiselt:

A:	Y:	B:	Z:
„1 pott"	„pass"	„3 ärtu"	„4 risti"
„4 ärtu" [1])	„pass"	„4 trumbita" [2])	„pass"
„5 trumbita" [3])	„pass	„6 potti" [4])	„pass"
7 potti" või ärtu [5])	„pass".		

1) Näitab ärtu toetust.
2) Näitab kaht ässa ja poti kuningat ning provotseerib slemmi.
3) Näitab ülejäänud 2 ässa.
4) Näitab tugevat poti toetust.
5) On tehtud kindlaks kõikide ässade olemasolu, seepärast peaks 90% võimalusi olema suure slemmi väljamängimiseks. A seisukohalt kõige parem pakkuda ärtust, kuna tema pikk poti oleks määratud äravisketeks.

III. See näide on juba raskem, kuna B omab käes HP-miinimumi:
B:
poti 3; ärtu 6, 4, 2; ruutu Ä, E, 10, 7, 5, 3; risti K, E, 5.
A:
poti 5, 2; ärtu Ä, 10, 9, 5; ruutu K, S; risti Ä, S, 6, 4, 3.
pakuti järgmiselt:

B:	Z:	A:	Y:
„1 ruutu"	„pass"	„2 risti"	„2 potti"
„3 ruutu"	„pass"	„3 ärtu"	„pass"
„4 risti"	„pass"	„4 ruutu"	„pass"
„5 ruutu"	„pass"	„pass"	„pass"

„Neli-viis-trumbita-konventsioon" ei tule siin seepärast mitte tarvitusele, kuna kumbki pool pole pakkunud forseerivalt. Kindlasti oleks siin võidud minna ka väikese slemmini risti trumbiga, ruutu pikkusega ja toetusega ja poti singletoniga.

Nagu öeldud, on viimase näite kohaselt kindel slemm väga raskesti pakutav; mõlemad eelmised näited „neli-viis-trumbita-konventsiooni" abil aga kindlad.

EESTI-LÄTI-LEEDU BRIDSHI MAAVÕISTLUS.

2., 3. ja 4. jaanuaril on Riias Eesti-Läti-Leedu bridshi-maavõistlus. Eesti poolt mängivad kaasa: **S. Kallas, V. Roost, Lorup ja Bergstraesser;** varus **Piperall.** 5. jaanuaril leiab samas aset Eesti-Läti turniir bridshis Läti bridshi-klubi karikale, mis esimesel võistlusel jäi riialastele.

JAANUARIKUU PAARIDEVÕISTLUS.

Kesknädalal, 3. jaanuaril, on Tallinna bridshiklubis paaridevõistlus jaanuarikuu parima paari nimele. Osavõtt võimaldatud ka paaridele väljaspoolt klubi liikmeskonda.

„Laste Rõõm" on laste maailm

Inimene taewas.

Päris masinate-ajajärk alles tuleb. — Pariisist New-Yorki 4½ tunniga. — M[illegible]
ffäärilennu hädaohud? — Alumiinium — tule-wikulennukite materjal. — Ka[illegible]
kettidega pagasit wedada. — Kolm tilka kosmilisi kiiri New-Yorgi walgustusefs.

geerija eelistab ise õhupalli.

„Kuid milleks seda waja?" See oli esimeseks küsimuseks, mis mulle sildasid praktilised ameeriklased, kui sai teatawaks, et tegin ettewalmistusi stratosfäärilennu wastu. „Milline mõte on," ütlesid nad, „tõusta kümne, kahekümne wõi isegi saja miili kõrgusesse? Muidugi on huwitaw lennata kõrgustesse, kus enne teid pole wiibinud üksi inimene. Kuid peale huwitawa „jalutuskäigu" ei tõsi sellel olla mingit tähtsust teadusele ega lennuasjandusele."

Jäises, tuuletus, poolpimedas stratosfääris mina awastasin

kaks elementi, mis töötawad tulewikus inimsoole tuna suure edu.

Stratosfäär — see on tulewase wälisaspool õhku loodawa liikluse tee. Ning see on ka tulewane jõuallikas. Selle jõuga pannakse käima masinad, walgustatakse linnad, luuakse tehnika imesid, millest meil weel pole aimugi.

Praegune inimpõlw mõtleb, et masinaid ehitades ta on juba loonud wäga palju. Kuid

see masinaajajärk, millest meil nii palju räägitakse, on alles algamas.

Tuleb weel oodata, kuni kelgi läheb korda aatomeid lahutada ja wallutada kosmiliste kiirte energiat. Siis alles saabub maailmas päris masina-aajajärk ja tehnikuil on, millest rääkida.

Minu esiluduseks oleks praegu kahes suunas töötamine — stratosfääri tundma õppimine tulewase õhuteena ja

kosmiliste kiirte uurimine tulewase energiaallikana.

Wõin kinnitada, et see energia ületab kaugelt kõik energiad, mis meil seni teada. Muidugi õnnestub meil nende saaduste awastamine alles mitme inimpõlwe pärast ja see nõuab paljude uurijate elutööd. Tark loodus awaldab oma saladusi inimsoole siis, kui ta on küps neid wastu wõtma.

Kuid õhuühenduse loomine uuel alusel ei ole nii kaugel mägede taga. Mina ennustan, et juba mõne aasta pärast stratoplanid katawad kauguse Parisist ja New-Yorgi wahel 4½ tunniga.

Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias ja Schweitsis on juba asutud stratoplaanide ehitamisele.

Kui mitte majanduskriis poleks kõike inimlikku edu pidurdamas, oleks esimene stratosfäärilend Euroopa ja Ameerika wahel wõinud teostuda juba 1933. a. Stratosfäär on walmis meid teenima. Me teame ka, et stratoplan suudab lennata. Kõik andmed sunniwad meid tegema praktilisi katseid.

Mis on eriti stratosfäär? — Selles pole midagi saladuslikku. See nimetus mõeldi wälja aasta 25 eest, kuid asi ise oli olemas maailma loomisest saadik.

Õhk, mida me hingame — atmosfäär — mis ümbritseb maakera ja ulatub 150—200 miili kõrguseni, jaguneb kaheks wöondiks: troposfääriks ja stratosfääriks.

Troposfäär, see on atmosfäär, mida me tunneme. Teda wõib nimetada ka õhuks, mida me hingame. Maa erinewa soojuse pärast naba ja ekwaatori wahel on õhk alatiselt liikwel. Üles tõustes õhuwoolud muutuwad wihmaks, lumeks, pilwedeks. Kuid jahenedes nad laotawad kerguse ja kõrgemates kihtides, kus temperatuur langeb 58—76 kraadile alt nulli, nad jäätwad seisma, ei tõuse enam kõrgemale. Siin algabki stratosfäär, nii umbes 12.000—15.000 jala kõrguses.

Stratosfäär on jäine, poolpime wöönd 56—76-kraadilise temperatuuriga alt nulli.

Kümne miili kõrgusel wõrdub õhurõhumine ainult kümnendikule osale õhurõhumisest, ütleme, ookeani kohal. Jäävelikult on seal kümme korda wähem õhku. Wäikesemgi tuul pole seal wõimalik. Ühtlasi on stratosfääris ka kümme korda wähem walgust (walguskiiri murdwat õhku) kui maa peal. Stratosfääri päew on hämarus, millest walitsewad punased toonid. Öö on seal kümme korda pimedam kui maa peal.

Kui wiiks inimese stratosfääridesse õhukindlas kabiinis ja awaks kabiini seal, lämbuks inimene silmapilkselt, kui ta weel enne ei sureks atmosfääri rõhu muudatusse. Ta weri hakkaks wahutama ja wereso oned lõhkesid.

Mis on siis head nii hädaohtlikus matkas?

Nimelt, et stratosfääri tee et allu miskisugusele ilmastiku muudatusele, millisteit ideaalseist matkatingimustest inimsugu alati unistanud. Stratosfääris pole niiskust, udu, wihma, lund ega rahet. Pilooblile awanewad tormitus stratosfääris wõimalused, mida talle ei suuda anda ei aurik, wedur ega lennuk. Matkajale, kel nõrk õhk, nagu minul, oleks stratosfäär

esimeseks kohaks paradiisi järel.

Muidugi peame stratosfääri-lendudega esimesi katsetusi tehes kannatama paljugi lootuste luhtumisi, sest meil tuleb teha hulk tehnilisi leiutusi ja wiimistlusi, enne kui suudame stratosfääri-lennuga asendada kõik pikamaa lennud praeguste lendamiswahenditega. Minugi esimene stratosfääri-lend oli waid

kometimäng wõi õigem öudne tragöödia

wõrreldes ehtsa tulewiku stratosfääri lennuga.

Kui tegin ettewalmistusi oma esimese stratosfäärilennu wastu, raputasid isegi teadusemehed pead. 12. sept. õhtul 1930, kui pidasin ilma eriti soodsaks stratosfääridesse tõusmiseks hakkasin oma abilise professor Kipfferiga õhupalli pumpama hõdrogeenilisi gaasi ja korraldama instrumente. Pumpasime öö läbi. Hommikul kerkis pallile hädaohtlik tuul. Lend tuli edasi lükata ja pall lasta gaasist tühjaks. Suurel hulgal meie toimingut pealt waatama ilmunud reporterid hakkasid naerma ja kõigis lehtedes ilmusid ironiseerivad kirjutused.

Mind peeti kindlasti hullumeelseks.

Isegi mu naine hakkas kaotama kannatust, seda enam, et

olen täpselt neid hajameelseid professoreid, keda karikatuurid kujutawad.

Mida rohkem ma süwenesin oma mõtiskellu, seda hajameelsemaks ma muidugi läksin oma igapäewases elus.

27. mail 1931 olid tingimused jälle soodsad. Astusin Kipfferiga kabiini, sulgesin ta ja me otsustasime teha lühikese kahetunnilise lennu stratosfääridesse. Kuid äparduses jälgisid meid algusest peale. Järsk tuulepuhang paiskas palli peagu ümber, lohistades teda tükk aega mööda maad. See äkiline pöörutus purustas kõik meie instrumendid. Selle järgi me hakkasime kiiresti kerkima. Gondli põhjas oli wäike awaus, ainult tolliliise läbimõõduga. Kuid kui ma tahtsin teda sulgeda, märkasin, et klapp ei tööta.

Ma ei tunnud enne rahutust, kui olime oma weealuse paadi põhimõtete järgi ehitatud gondlis tõusnud 14.000 jala kõrgusele. Siis kutsusin Kipfferi, kes tegi tähelepanekuid, ja me hakkasime kahekesi auku kinni toppima. Temast

wäljus wilistades õhku ja röök kabiinis langes.

Meie kerkisime ligemale 20-miililise kiirusega tunnis ja kui meil poleks õnnestunud auku õhukindlalt sulgeda, olekisime mõne minuti pärast lämbunud.

Õnneks olin wõtnud kaasa kautschukki ja waseliini. Sellega määrisime põranda kokku. Normaalse õhurõhu jalule seadmiseks wõtsin appi wedela hapniku. Kuid waatamata meie pingutustele õõk jatkas wäljumist. Ütlesin Kipfferile, et kui see ei lakka, tuleb meil laskuda. Siis ma weel ei teadnud, et

õhktõusmisel saabub rikkeid olid meilt wõtnud õhupalli juhtimise wõimaluse

ja me olime täiesti abitud.

Kell 4,25 minutit — 28 minutit pärast õhktõusmist — lakkas gondlist wäljawoolawa õhu wilistamine. Kial enne seda pole ma weel waikust nii õnnistanud kui siis.

Kuid õnnetused alles algasid. Meie instrumendid olid katki ja me ei saanud teha tähelepanekuid. Stratosfääri turistidena olime oma alumiiniumist kabiini suletult sama abitud, nagu oleks meid suletud wangla kongi, walwur wisanud wõime jõke ja läinud ise matkale. Aparaat, mille abil pidime kabiini pöörama söowi järgi, kord ühe, kord teise küljega päikese poole, et hoida kabiinis tarwilikku temperatuuri, ei töötanud ja gondel oli kogu päewa musta küljega pöördud päikese poole. Temperatuur tõusis kabiinis 104 kraadi peale (Fahrenheidi järgi).

Me keesime oma higis. Me lõõtsutasime kui kerisel.

Kiskusime kõik riided seljast ja jäime täiesti alasti. Kaasawõetud joogiwesi auras ära.

„Niiid me oleme stratosfääris," ütlesin Kipfferile. „Mis te sellest arwate?"

Kipffer lakkus keelega kuiwanud huuli: „Annaksin kogu stratosfääri klaasi wee eest," wastas ta.

Pall jäi peagu seisma. Meie kohal oli purpurpunane hämarik, all hõbedane Rheini niit ja nagu kreemiga kaetud Alpi tipud. Mina mõtlesin soodaweest ja sellest, et kolme tolli kaugusel — meie alumiiniumi-kesta paksus — oli õnnistatud stratosfääri külm — 76 kraadi alt nulli.

Pärast lõunat hakkasime laskuma — sada salga tunnis. Arwutasin, et sel kombel laskudes me

wõime jõuda maa peale alles kolme nädala pärast.

Kuid kui stratosfäär hakkas pimenema, hakkas ka laskumise jõud suurenema. Kell kahessa õhtul me olime weel waid 7½ miili kõrgusel. Tunni aja pärast me lendasime Alpide kohal. Uus õhk. Kuid me awasime luugi ja hingasime ahnelt külma, wärsket õhku. Saabus öö. Meie ei saanud palli juhtida ja öelad

woolud kandsid meid otse kaljutippudele.

Kuid kui hukatus näis wältimatu, pööris tuul meid korraga teise külge. Pall laskus imeliku aeglusega Öber Gurgli jääliustikule Austria Tiroolis. Me olime weel ikka 1¾ miili kõrgusel üle merepinna, ent milline õnn tunda jalgade all kindlat maad!...

Mu teine tõus stratosfääridesse õnnestus selle eest täiesti. 18. augustil lendasin uuel õhupallil, sedapuhku Max Cosyniga Zürichist stratosfääridesse.

Esimesel korral olin kawatsenud jääda õhku kaheks tunniks, kuid olin selle asemel jäänud 17 tunniks. Teine kord kawatsesin jääda 24 tunniks, kuid jäin 7-ks. Sedapuhku wõisin teha nii palju tähelepanekuid kui tahtsin, sest instrumendid olin kogu aeg parimas korras. Ja kuna esimesel korral oli kõik paistnud imelik, polnud sedapuhku enam midagi imelikku peale mõtte altimeetrit nähes, et üksi inimene polnud enne meid tõusnud neisse kõrgustesse (10.07 miili).

Lugesin ajakirjanike nägudelt meie laskumisel pettumust.

Nagu nad pärast mulle tunnistasid, oli paljudel juba olnud walmis ilus kirjeldus minu ja mu kaaslase traagilisest hukkumisest taewalennul. [illegible] wiimiseid üksikasju meie laipade

Milline oleks tulewiku

sellest wõin öelda ainult nii pa[illegible] hulga mootoritega ja ehitatakse [illegible] mitte ainult selle metalli kerguse, [illegible] õhukindluse pärast. Stratoplaan [illegible] liselt suletud uksed ja 1½ tolli [illegible] Hapniku ja kokkusurutud õhuga t[illegible] kawad reisijaid ja meeskonda wa[illegible] Muus juhtes stratoplaan erineks [illegible] laewadest. Usun, et ta esialgsel [illegible] miililise tunnikiiruse. 10-miililisi [illegible] algseks stratosfääri-lennuks. Se[illegible] ta, seda rohkem on waja tehnilisi [illegible]

Kui sellestki kummalisest kiirusest [illegible] juba raketi[illegible]

Euroopas püütakse tõsiselt laher[illegible] Schweitsis töötawad õpetlased [illegible] rakettide abil wedada pagasit üh[illegible] Saksamaal püütakse organiseerid[illegible] kidesse. Kogu küsimus seisab pra[illegible] neid juhtida.

Mind isiklikult weetleb stra[illegible] kosmiliste kiirte kasutamise küsim[illegible] Ameerika õpetlaste Millikani ja [illegible] peletanud saladuslikkuse, mis en[illegible] milisi kiiri. Õpetlased märkasid [illegible] masolu maapõue sügawustes, [illegible] tippudes ja mõne miili kõrguse [illegible] haawal

tekkis weene, et saladuslikku jõu al[illegible]

Ent kus? Kas meie atmos[illegible] Päikese elektromagneet-kiirtes? [illegible] wustes?

Primitiiwne kiir nõrkeb ja [illegible] läbi tungides. Kui meie awast[illegible] saladuse, kui meil õnnestub nei[illegible] muuta neid soojusenergiaks, siis [illegible] praegu ei suuda kujutella isegi [illegible] tagasi.

Wiie tilgaga sellest energia[illegible] kogu New-Yorgi kahekümne nelja [illegible] täiest jatkuks „Mauritania" sõidu[illegible]

Meie järeletulijad saawad [illegible] maakera õliallikad hakkawad ku[illegible] maapõuest wälja kaewetud.

Ent mis oleks kõige selle t[illegible]

Kas kujuneks inimeste elu õnnel[illegible] foost saaks hoopiski m[illegible]

— Kahjuks ma ei suuda wastata [illegible]

Mis puutub minusse isiklik[illegible] duda eluga, millesse ei kuulu n[illegible] Brüsseli lähedal ma ei wahetaks [illegible] wastu. Minule isiklikult pole [illegible] kui õhupall. Kui tahate nautida [illegible] tahate tungida atmosfääri waiku[illegible] hate matkata igasuguse mõrata, [illegible] kaasreisijaist, kui tahate waikselt [illegible] nade, mere kohal, unustada elu[illegible] kud, maksud ja kritsid, kui taha[illegible] mata tuulest, siis lennake õhupa[illegible] ei loobu õhupallist ka siis, kui t[illegible] stratoplaanidega.

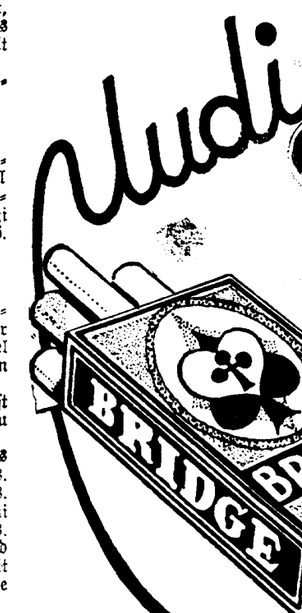

Prantsusmaad hakkawad kaitsma spetsialistid.

„Times'i" teatel awaldati Prantsusmaal 21. dets. ametlik teadaanne, et Prantsuse sõjawäeteenistusse wõetakse spetsialisti-õpilasteks mehi, kes teeninud tehnilistes wäeosades. See nus teenistusaeg kestaks kolm, neli kuni wiis aastat. Kandidaadid peawad tegema läbi tehnilise eksami, mille järgi nad saadetakse selle relwaliigi kooli, millisel alal neil on teadmisi ja milles nad õpetatakse wälja spetsialistideks. Õppukursuse lõpul nad peawad andma eksami, mille järgi nad nimetatakse spetsialistideks wastawa palgaga.

Niisuguste spetsialisti-osakondade moodustamine on osa walitsuse kawadest, mille eesmärgiks on Prantsusmaa idapiiri kaitset kindlustada suurte wäehulkade asemel wäeste, kuid hästi wäljaõpetatud rühmadega. Kuulu järele wõetawat neisse rühmadesse 15.000 meest.

Raadiotunnid Itaalia koolides.

Itaalia haridusministeerium andis käsu kõigile maa koolidele hankida raadioaparaadid. Linnakoolides on raadioaparaadid juba olemas. Haridusministeeriumi korraldusel hakatakse koolide jaoks andma erilisi raadiotunde. Nende tundide kawasse kuuluwad peale maailma sündmuste loengud, milles õpetatakse tarwitama põllutöömasinaid ja antakse juhatusi põllumajanduse tõstmiseks. Niisuguseid loenguid hakatakse pidama 15. jaanuarist alates iga päew kella ½10 kuni kella ½11-ni.

Sport.

Suusatamismärgi wõistlused.

Nõmmele awati suusajaam.

Esimesed wõistlused suusatamismärgi saamise wõimaldamiseks korraldab talispordiliit Tallinnas 6. ja 7. jaanuaril. Suusatamismärgi seadis talispordiliit sisse alles hiljuti suusaspordi propageerimiseks laiades rahwahulkades. Põhimäärused on töötatud wälja ja suusatamismärk ise kinnitatud. Suusatamismärk kujutab ühesendimeetrilise läbimõõduga walgest emailist tilpi, millel suusataja kuju. Märgi alumise osa on poolringis ümbritsetud kuusepärja kujutusega. Suusatamismärgi wõiwad omandada kõik need, kes täidawad wastawaid nõudeid.

Esimestest märgiwõistlustest wõiwad wõtta osa kõik meeskodanikud, kes on wähemalt 12 a., ja kõik naiskodanikud, kes on wähemalt 15 a. wanad, ükskõik, kas nad on mõne spordiorganisatsiooni liikmed wõi mitte. Wõistlejad jaotatakse kõik klassidesse wanaduse järgi. Kogunemine on staadionil 6. jaan. kell 11 homm.

*

Eesti Suusaklubi awas Nõmmel endistes ruumides — Wana Pärnu mnt. 5 — suusajaama, kus üüritakse liikmetele ja wõõrastele suuski ning kelke wäikese tasu eest. Suusajaamas on ka einelaud, kus saab teed, küpsiseid jne.

Spordiselts „Taara" 35-a.

30. dets., täitus 35 aastat Tartu wanema spordiseltsi „Taara" asutamisest. Selts asutati 1898. a. Tema esimeste liikmete seas Martna, J. Mettus, J. L. Kürg[illegible] giks oli jalgrattasõitjate seltsi [illegible] rahwuslikke aateid. Praegu on [illegible] ma juhatusse kuuluwad: J. K[illegible] Künnapuu.

Saka'a üksik jalawäe pataljon 15-a[illegible]

„Wiljandi Wabatahtlike Pataljoni" asutamise algatajaks oli polkownik Wiktor Puskar. Tema poolt alustatud tööd jatkas lühikest aega al.-polk. Hans Kurwits, kuna wabadussõjaaegseks juhiks kujunes al.-kapten Otto Oidermann.

Pataljoni esimese wabatahtliku löögikoosse'su moodustasid Wiljandi koolipo.sid, arwult 15 tulipead. Sõjateele asuti 2. jaan. 1919. a. al.-ltn. Hollandi juhatusel. Wäljaastunud kangelaste kaitse all käib Wiljandis kibe edaspidine pataljoni formeerimistöö. Jaanuari lõpuks on walmis kolm roodu ja kuulipildurkomando, kes edukalt tegutsewad Sakalamaa puhastamiseks punastest.

Sakslaste ootamatu löök Puka jaamas asuwaile punaosadele 15. jaan. kergendab märksa Tartu juures tegutsewate meie wäeosade seisukorda. Käputäis Sakala kangelasi löök Pukas segi terwe Läti punaste polgu ja sunnib nad Tartu asemel sõitma tagasi Walka. See on sakalaste esimene üldtähtsusega saawutis Wabadussõjas.

Esimesele sõjalisele perioodile, mis wiib pataljoni Wiljandist Walgani, järgneb kuuajaline korraldamistöö Tartus. Algab raske wõitlustejärk Lõuna-Wõrumaal. Siin pataljon töötab punaste arwulise ja tehnilise ülekaalu peale waatamata ikkagi edukalt, siin luuakse kustumatu lahinguwendlus 1. ratsapolguga, mis lõpptulemusena annab Wõrumaa puhastamise punastest, siin liitub pataljon lõplikult ühiseks wõitmatuks lahingupereks.

Wõrumaa puhastamisele järgneb tegewus Setumaal. Aprilli- ja maikuu kestes tuleb pataljonil pidada rida ägedaid lahinguid Pangewitsa wallutamiseks ja kaitsmiseks. 24. mail punaste wastupanu, misjärele polguga wallutab paar päewa [illegible] Ka siia ei jää pataljon püsin[illegible] gib edasi, et wabastada pun[illegible] ümbrus. Siia ümbrusse jääb [illegible] Ollakse abiks lätlastele nende[illegible] seerimisel. Pataljoni abi ja [illegible] Katschanowa Wabatahtlike Pa[illegible]

31. detsembril 1919. a. [illegible] juba polguks paisunud Sakal[illegible] est aastapäwae mTartus. Siin[illegible] kond wahwusetunnusena polgul[illegible]

Wabadussõjas langes patal[illegible] sõdurit, sai haawata 16 ohw. [illegible] põrutada said 1 ohw. ja 19 sõ[illegible] kadunuiks 16 sõdurit. Ülesnäi[illegible] annetatud wabadusriste 60 pa[illegible]

Wabadussõja lõppedes as[illegible] Tartus, hiljem piirikaitseteenis[illegible] takse 5. Jalawäe polguga. 7. [illegible] takse pataljon — Sakala P[illegible] niks. Pataljon lahkub Wõrum[illegible] kobseni juhatusel ja asub [illegible] gusse asukohta ja sünnipaika[illegible] märtsil 1923. a. nimetatakse [illegible] Jalawäe Rügemendiks. Rüge[illegible] kol.-ltn. W. Trosi. 20. m[illegible] takse uueks rügülliks kol.-ltn. [illegible] sügisest töötab rügement Sa[illegible] pataljoni nime all. 1. juulist [illegible] kol.-ltn. H. Matson.

Pärnulased wõis[illegible] palliõh[illegible]

Pärnu poeglaste gümnaasi[illegible] meeskond wõistlewad teisipäewa[illegible] nas. Wõistlusõhtu peetakse kai[illegible] kell 6, kusjuures pärnulastele [illegible] Adolfi gümnaasiumi meeskond. [illegible] wõrkpallis 1. tütarlaste gümnaa[illegible] naasiumi naiskonnad.

Kohalikke teateid.

Opilaste kooperatiiwid tähtsaks kaswatustöö wahendiks

Kooperatiiwide esindajate päew Tallinnas.

Opilaste kooperatiiwide keskkomitee algatusel peeti Tallinnas ühistegewuskooli ruumides õpilaste kooperatiiwide esindajate päew. Päewale olid ilmunud suuremate kooperatiiwide esindajad kesk-, kutse- ja algkoolidest. Koosolekul wiibis ka rohkesti kaswatustegelasi.

Terwitusi ütlesid haridus-sotsiaalministri ja koolitwalitsuse nimel haridusnõunik dr. A. Nuth, Eesti Õpetajate Liidu esindaja dir. H. Roos, koolinõunikkude ühingu esindaja koolinõunik H. Summer, E. Ühistegelise Liidu ja Eesti Rahwapanga juhataja A. Kask, E. T. K. juhataja J. Nihtig j. t.

Päewal olid harutusel õpilaste kooperatiiwide ideoloogilised alused, koop. senised töö tulemused, arendamije wõimalused ja nende organiseerimise ning juhtimise korraldamise põhimõtted.

Refereerisid dir. O. J. Kiesel, Kohila algkooli juhataja A. Ruut, keskkomitee asjaajaja J. Raamusson, abituriendid Hilda Tamm, J. Paabo ja R. Hermann.

Nii terwitustes kui ka ettekantud referaatides rõhutati, et õpil. kooperatiiwid on koolis tähtsaks kaswatustöö wahendiks ja seepärast neid tuleb toetada. Kaswatusliku külje kõrwal teewad koop. kättesaadawamaks õppewahendid ja nende kaudu on õpilastel wõimalik enam rõhku panna kauba kwaliteedile. Õpilaste kooperatiiwid aitawad kaasa kooli lähendamiseks tegelikule elule.

Referaatidele järgnes ekskursioon E. T. K. omatööstuse käitistesse ja hiljem ühises teelauas ühistegeliste wõistlustööde tulemuste awaldamine.

Päewal walitses noortele omane ülew meeleolu ja osawõtjate poolt awaldati soowi, et sarnaseid päewi igal aastal korraldataks.

Wastuwõetud resolutsioonis soowitakse kirjastustelt ja raamatukauplejailt õpilaste kooperitiiwidele suuremat wastutulekut hindade määramisel.

Abiandmise kapital wabadusristi wendadele.

Wabadusristi Wendade Ühenduse juure ajutati kindral Laidoneri ettepanekul abiandmise-kapital, mille ülesandeks on toetuste andmine aineliste rasku stesse jattunud wabadusristi kawaleridele ja nende perekonnaliikmeile.

Kapitali aluswaraks on 5.000 krooni, mis on annetatud jelleks kindral Laidoneri algatusel temanimelisest inwaliidide kapitalist.

Kapitalil oli esimesel tegewusaastal sissetulekuid: inwaliidide-kapitalist saadud kätte 4.000 kr. ja ühenduse osakonnad on selle täiendamiseks määranud 1103 kr. 44 s., kokku 5103 kr. 44 senti.

Kapitalist on toetusi antud alates 6. aprillist kuni aasta lõpuni 32 wabadusristi kawalerile ja 3 kawaleri lesele, kusjuures 7 isikut on toetust saanud kaks korda. Kogusummas on toetusi määratud 1.491 kr.

Mõned arwud ettewõtetest.

Läinud aastal tööias Tallinnas 475 piimakauplust, nendest oli 21 eripiimakauplust, kuna ülejäänud olid awatud toidukaubapoodide juures. Aasta lõpus awati uusi 74, suleti 9 piimakauplust.

Tallinnas teguses 283 juukselõikustöökoda, milles puhtus alalise järelewalwe tõttu oli rahuldaw.

Terwishoidlise kontrolli alla kuuluvid 21 sauna, 41 restorani, 59 söögimaja-kohwikut, 115 letwa-, pagari- ja kondiitritööstust ja 167 kioski.

Tallinnas on 274 lihakauplust. Nutes majades on lihakauplused awarad ja nägusad.

Worstitehaseid oli 15 ja sülditeetmiskohti 13.

Mõne reaga.

Weepind ülehiske järwes on langenud weelgi. Laupäewal näitas weemõõtja 24 tolli üle nullpunkti.

Leinbüroosse toodi karusnahkne muhw ja ninarätik „K. N." tähtedega, rahatask dokumentidega D. Dubini nimele ja Pikalt mutistalt leitud raudkang.

Suurema kaotuse registreeris E. Reiu, kellel oli S. Pärnu maanteel laduma läinud portfell 250 kr. sularahaga, pangatšekiga 110 kr. ja 6 wekslega.

Rakkushaigustest Tallinnas registreeriti pühadenädalal sarlakeid 6, kurgutõbe 3, tüifiksit 7, süüfilist 5 ja tripperit 17 juhtumit.

Wanema kohtuameti-kandidaadi eksami sooritasid N. Kondrat, E. Peetsu ja Aug. Utsar.

Marmori ja dolomiidi kasutamise kontsessioon 15 aasta peale anti Hermiine Johansonile Kihelkonna wallas Saaremaal.

Pereconnanime muutmiseks awaldasid soowi kodanikud J. Dawõdof, Joh. Kingsepp, W. Kõrtsi, J. Lambakahar, J. Orrik, J. Tiits, H. Tresen, A. Tigmann, K. Tõnissen ja P. Uddal.

Abielwaranduse lahutasid Wiktor ja Anna Kaup Nõmmel ning Jaan ja Johanna Pahl Tallinnas.

Surnuks tunnistati kohtulikult August Juhani p. Jundas, Hans Johani p. Hindrikson, Tõnis Tõnise p. Krebs ja Anton Kaie p. Einamann.

Konsistooriumi uue-aasta koosolek peetakse neljapäewal, 11. jaanuril.

Linnawolikogu astub kokku enne uusi linnawalimisi keskнädalal, 10. jaanuril.

Traawiwõistlused hipodroomil jäid 31. detsembril pidamata umbetnisanud sõidutee pärast.

Kanamunade hind turul langes peale pühi, sest jõulu eel kerkis hind kiiresti.

Linna eeskuju äriruumide üüri alandamisel.

Neede õhtul pidas linna majandus-komisjon koosoleku, mis oli pühendatud ärilepingute rewideerimisele. Komisjon, ära kuulates osakonna aruandeid, alandas paljudes linnamajades asetsewatele äridele üüri 1934. aastaks.

Ajalehekioskide platsimaksu alandati 10—60-koonini aastaks, turukaubamajas poodide üüri 40-koonile kuus; samuti alandati ka kaubamaja keldriruumide üüri.

Ajalehemüügi lubade uuendamine.

Kõik 1933. a. peale antud liikuwate ajalehemüüjate müügilaod kaotawad maksewuse 15. jaanuariks.

Lubade uuendamine piiratud arwul algab 4. jaanuaril linna töökaitseosakonnas Were uulitsal 23.

Kino

Gary Cooper „Bi-Ba-Bo's".

Eeskaiwa walik aastawahetusel on „Bi-Ba-Bo's" hästi õnnestunud. Läheb nimelt draama maailmasõjaaegses miljöös „Täna meie elame". Peategelasteks on Joan Crawford ja Gary Cooper. Need nimed juba tagawad, et kinolinale on toodud midagi erakorralist.

Draama sündmustiku keskkohaks on tütarlaps, kelle armastusele ja armjamaile sõda toob rängu hoope. Filmis näeme meelierutawaid õhulahinguid ja kiirmootorpaatide kallaletunge ristlejaile. Filmis nähtuna need torpeedopaadid, mida kawatsetakse muretseda ka Eesti merewäele, on tõesti krõbedad asjad. Kihutab kui kurjawaim ja poetab aga torpeedosid, mis plahwatades teewad suurest sõjalaewast rusuhunniku. Palju ilusaid stseene, kus sõõgub kannatust ja rõõmu.

Lisapalana waatepilt kummalisest kalapüügist.

Maamõõtja J. Ruutopõld 60-aastane.

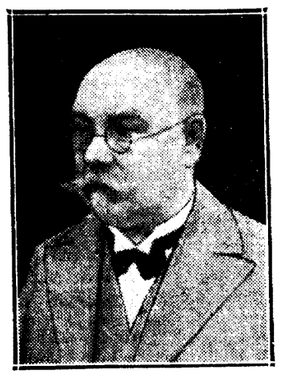

Johannes Jaani p. Rutopõld sündis täna kuu kümne aasta eest Nabala wallas Harjumaal kooliõpetaja pojana. Lõpetas Tallinna linnakooli, mille järele 1891. kuni 1899. a. oli Nabalas kooliõpetaja abilisena. Siirdudes Wenemaale 1902. a., sooritas maamõõtja eksami Peterburgis riigimaade ameti juures. 1903.—1919. a. teenis maamõõtjana Wenemaal riigimetsade korralduse alal. Pöördunud tagasi kodumaale, astus teenistusse põllutööministeeriumi metsade peawalitsuse, kus teenib seni metsamajanduse büroo wan. maamõõtjana.

Kaasteenijad nirg köik, kes J. Rutopõlluga lähemalt kokku puutunud, tunnewad teda kui lugupidamiswäärset inimest ja soowitawad temale tänasel tähtpäewal õnne ning jõudu edaspidiseks.

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

30. detsembril sisse tulnud kirjad:

Märgusõna	Arw	Märgusõna	Arw
1. jaan. 1934 + 3496	6	Maja kesklinnas	1
1-kroonilise H 889399 etten.	7	Naisraamatupid. 3526	1
202 ××	5	O. 1901	12
222	1	Ootus 1 Lootus 2	5
23263	1	Olly 24, Vally 24	4
3500	4	Ostja 39	1
3301	36	Õhuhapendik	1
3581	6	Perenaine 3536	1
3475	2	Pühade unelm	1
3479	6	prl. Reet	1
3563	2	Reklaam	4
3474	2	R. 13	2
3397	1	Soovikorral abielu	2
3343	2	Sobiv tuba + 1	2
3096	1	Sportlane № 1	1
445 + 3580	18	Soovitus kindel	1
A. B.	1	Tubli töömees 3608	1
Carpe diem	2	Tugev jõud 3568	8
Hea sõber 3433	4	Tööline Valgast	6
Hingeline naine	1	Tere tulemast aumees!	1
J. J. 31	13	Tormilind	2
Inglis 3434	1	Tormiline	1
Kesklinn 3623	3	Tasu kokkuleppel	2
Kasukas	5	Tubli perenaine	1
Karjamõis 3596	3	Uue aasta õnn 3626	2
Kuulun sõpraderingi	14	Uksehoidja 3616	24
Kindel soov 3603	2	Uueks aastaks 3583	1
Korralik 30 + 3610	1	Ükskord A.B.	8
Kindel 3493	5	Ühine uus aasta	13
Kodu 3485	13	Uus teenistus	2
Kasepuud	2	Ühine rada	2
Korralik + 3478	1	Ueeks aastaks	1
L'âme cherchée	3	Vaikus	1
Mugav kodu + 3477	4	Vorsti-tööstus 3436	2
Meier 3328	2	Võõras 30	1
Maale 3419	1		

300 kirja.

Tehnika nurk.

Sõitudest talwel.

Sõidukil on peamiselt kolm waenlast: oskamatu juht, halb tee ja talw. Sageli kannatab auto ka tublisti asjatundmatute paranduste all. Tõõsemaks neude hulgast näib olewat juht. Kui ta ei oska oma masinaga käia ümber, ei hooli temast, on sõiduki elupäewad warsti loetud. On aga juht asjatundja, käsitab masinat ettewaatlikult ja hoolitseb tema eest, pole teised sõiduki waenlased nii kardetawad, kuid arwestada tuleb neid igatahes. Erilise tähtsusega on sõidukile talw. Masin wõib kannatada külma ja halbade teede all. Talw muudab teed libedaks, auklikuks ja segali ka läbipääsmatuiks. Jäästunud teel libisewad rattad igale poole ja sõiduk tihti ei kuula enam rooli. Samasugune nähe tuleb esile ka liigawas lumes. Siin tuleb weel lisaks see asjaolu, et wedajate rataste libisemise tõttu sõiduk jääb lumme kinni. Neude äparduste wältimiseks on ainult lumekett.

Paljud juhid ei armasta tegemist teha lumekettidega. Kõigepealt nõuab nende muretsemine lisakulusid, siis on nende rataste asetamine kaunis tüütsas, nad rebenewad jne. Lisakuludest ei wõi siiski olla juttugi, sest alatise libisemise juures kuluwad kummid tugewasti, mis igatahes teeb wälja suurema summa kui lumekettide hind. Kui ketid on warustatud otstarbekohaste lukkudega, siis ei sünnita neude rataste asetamine ka kuigi suurt waewa. Suurimaks paheks kettide juures on see, kui nad rebenewad. Neist pole siis mingisugust kasu. Nad on isegi kahjulikud, sest lahtirebenenud keti osad rikuwad sõiduki kere ja tiibu, teewad sõidu ebamugawaks, ketid ei takista enam rataste libisemist ja rikuwad kumme. Lumeketid täidawad ainult siis oma ülesandeid, kui nad wastawad teatud tingimustele. Kõigepealt ketid peawad olema tugewad. Nendes ei tohi leiduda ühtki nõrka lüli. Keti tugewus oleneb tema kõige nõrgema lüli wastupidawusest. Järelikult kett ei wõi sisaldada ühtki nõrka lüli, mis kergemini rebeneks kui teised. Harilikult seda ei arwestata. Luku puudusel ühendatakse keti otsad traadiga ja arwatakse, et kett on küllalt tugew. Loomulikult wõib niisuguse ketiga paremal juhtumil ainult mõned km ära sõita. Teiseks tähtsaks nõudmiseks kerilt on see, et ta peab täpselt wastama kummi mõõtudele. Siin tuleb weel silmas pidada, et kett harilikult wenib. Teatud sõitude järele muutub ta rattal lödwaks. Niisugusel juhtumil tuleb teda pingutada. See pole sugugi tüütsas töö. Tuleb ketid warustada lukkudega, mis wõimaldawad neude pingutamist. Nagu katsed on näidanud, annab häid tagajärgi, kui ketid enne rataste asetamist hästi wälja wenitada. Ketid oma ehituselt on mitmesugused, nagu pöikketid, riistketid, sõsal-keid jne.

Pöikkettide (joon. nr. 1-c) suurimaks puuduseks on see, et nad ei takista rataste kõrwale, õigemini küljele libisemist. Teatud määral nad isegi soodustawad seda. Selle wältimiseks on waja keti keskele kas siduda sõlmed wõi ichwesisida pikuti lülid. Need abinõud osalt küll takistawad rataste küljelibisemist, kuid rikuwad kumme ja teed. Weidi paremad on sõsakkidega ketid (joon. nr. 1-b). Nad hoiawad küll ära küljelibisemise, kuid miite täielisest. Pealegi rebiwad nad tugewasti küljekette a ja rikuwad kumme. Eriti tugewasti esinewad need nähted, kui küljekettid on lõdwalt asetatud rataste. Wõrdlemisi otstarbekohased on riistketid (joon. nr. 1-c). Kolmnurgad, mis need ketid moodustawad, takistawad rataste igasugust libisemist, eriti weel siis, kui kettide riistelemise kohale asetada sõlm. Lumes ja jäästunud teel on sõlmedega ketid wäga head, kuid paljastel kohtadel rikuwad nad tublisti teepinda.

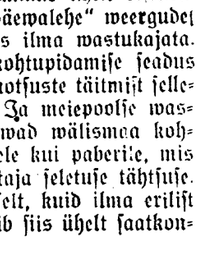

(Joon. 1.)

Nagu kogemused on näidanud, on kõige otstarbekohasemad kummiketid (joon. nr. 1-d). Nad ei riku sõiduki kumme ega teepinda, nii et neid wõib wabalt kasutada ka lumeta libedal teel. Rataste libisemise täielisels paralüseerimiseks on soowitaw kummiristide wahele asetada harilikud pöikketid e, nagu näidatud joonisel. Pöikkettide asetamine on wajaline peamiselt siis, kui sõidukil tuleb teguriesa sügawas lumes.

Igatahes lumekettidel on meie oludes suur tähtsus. Nende peale ei tule waadata kui abinõudele, mis nõuawad juhilt üleliigseid kuluusid ja waewa. Kui wõrrelda seda waewa, mis juht näeb sõiduki lumest wäljakiskumise kallal ja kettide rataste asetamise juures, siis pole kahtlust, et esimese töö juures tuleb rohkem higistada. Pealegi ilma kettideta lumes waewlemine lõhub masinat ja nõuab suurt põletisaine-kulu. Olgu weel tähendatud, et talwisel libedal teel sõiduk ülma kettideta ei hakka kohalt kohe liikuma, waid rattad libisewad tükk aega kohal. Ka sõidu ajal libisewad rattad tugewasti. See kulutab kumme ja nõuab ülearust bensiinikulu. Kõigest sellest on näha, et kettideta sõit on igapidi kahjulik.

Kuidas kaitsta masinat külma wastu, sellest oleme juba kõnelnud. Siinkohal tahaksin lühidalt puudutada waid küsimust, kuidas kütta wankri siseruumi. Selleks on kolm wõimalust, nimelt kasutada radiaatori sooja wett, äratõõtanud gaasi ja elektriwoolu. Jättes üksikasjadesse tungimata, olgu tähendatud, et osa äratõõtanud gaasi wõib wabalt erilise torustiku kaudu juhtida sõitjate ruumi, mis seal annawad küllaldase soojuse. Sissesead wõib olla wäga lihtne. Paarist wäikesest radiaatorist aitab. Samuti wõib ka osa radiaatori wett kütteks ära kasutada. Selleks osa sahutusse weest tuleb juhtida torustiku mõõda kütte-radiaatoritesse ja sealt tagasi jahutussüsteemi. Jahutussüsteemis on wesi küllalt kuum, et soojendada sõitjate ruumi. Wäga lihtsalt wõib ka kasutada kütteks elektriwoolu. Selleks teha sõitjate ruumi wäikesed „elektri-ahjukesed", mis annawad küllaldaselt soojust. Nad tarwitawad niiwõrd wähe woolu, et akkumulaator neid wooluga wabalt suudab toita. Sõitjate ruumi kütmine on eriti tähtis neil autodel, mis määratud pikemate sõitude jaoks, nagu omnibused, sanitaarautod jne. Sõitjatele mugawuse pakkumine peaks olema iga autojuhi püüdeks. On ju päewaselge, et mida mugawam sõit, seda rohkem sõitjaid. Mäletan, kuidas üks sõitjatest waimustusega seletas oma Pärnu sõidust, kus autojuht tema jalad külmamisest „elektri-ahjuga" päästis. Kui sellel mehel on waja uuesti külmaga sõita pikemat teed, otsib ta üles „ahjuga" auto.

Suurt süli sünnitab weel sõidukijuhtidele waateklaasi lumistumine. Hingamise aurust lumistuwad külmaga klaasid ja teewad juhile tee waatlemise wõimatuks. Mehhaaniline klaasipühkija ei suuda siin palju aidata. Tuleb tihti sõiduk peatada ja klaas kaltsudega puhtaks pühkida. Kahjuks ei püü puhas klaas kuigi kaua. Ta lumistub warsti uuesti ja wajab jällegi puhastamist. Sellest paheist wõib ka lihtsa abinõuga lahti saada. Tuleb waatluskohale asetada kahekordsed klaasid. Nimelt kinnitada waateklaasi peale teine klaas (ta ei pruugi suur olla) nii, et nende wahel oleks õhk. Klaasi serwade alla panna kummiribendus, et wälisõhk klaaside wahele ei pääseks. See lihtne ja odaw abinõu takistab waateklaasi lumistumist ja wõimaldab juhile hea teewaatluse.

Lõppeks olgu tähendatud, et talwine sõit märkimisväärselt suwisest. Sõidu tõrgimised ja masina hoolduse on palju raskem kui suwel. Kui neid tõõsiselt ei arwestata, siis kannatab tublisti masin, sõitjad ja juhid kannab üleliigseid kuluusid. Sõitjad nõuawad talwel suuremaid mugawusi kui suwel. Ei suuda aga sõidukijuhi pakkuda neid mugawusi, kaotab ta oma kunde. Praeguse suure konkurentsi ajal ei wõi sõidukijuht end sellega lohutada, et ega sõit pole tejete autodega ka mugawam. On ju wäga palju inimesi, kes sõidukit üldse ei kasuta, kui sõiduks pole soowitawaid mugawusi. Tarbekorral sõidawad nad kas woorimehe, trammi wõi rongiga. Loomulikult mõjub see autojuhtide õõsiselukule. Tänapäewa liiklejaid armastab mugawat, hädaohutut ja täpset sõitu. Ka suhi ebawiisakus, waastutulematus ja hoolimata sõit ei meelita teda autoga sõitma.

J. L.

Apteekide öölwalwe.

Esmaspäewal wastu teisipäewa: G. Gnadeberg jc Lendemi apteek — S. Karja tän. 4, tel. 445-88; H. Mikheimi apteek — S. Tartu mnt. 45, tel. 308-42; A. Puksowi apteek — Koidu tän. 43, tel. 45497; E. Thubergi apteek — W. Pärnu mnt. 21 tel. 459-54; J. Wolffi apteek — Wana-Kalamaja t. 7-a. tel. 440-74. R. Wallneri apteek — Narwa mnt. 24. tel. 804-27;

Teisipäewal wastu keskнädalat: R. Georgini apteek — Wiru tän. 15, tel. 450-89; A. Jõksi apteek — Paldiski mnt. 2 tel. 431-18; W. Knil'i apteek — Liiwalaia tän. 34, tel. 461-70; R. Lehbert ja K. Schneideri apteek — Apteegi tän. 1, tel. 431-65.

Alaline öölwalwe: Tallinna Ühisse Haigekassa apteek — Estoonia pst. 23, tel. 462-38; F. Kurroti apteek — Kopli, Betkeri teh. 4, tel. 16.

Wene Rahwuslise Liidu rahajagamine algab 4 päewa pärast, s. o. laup. kl. 5 p. l.

Saatke kupongid ära.
Järgmine loosimine juba 21. Jaan. 1934.

Päew wabariigi tuuldepostilt.

—r.—

1.

Su kiri tegi südame soojaks, nagu kõik, mis tuleb kodumaalt. Sa kirjutaksid mulle sagedamini, kui süweneksid selle mõttesse. Ütled, saatkond, kus wiidan oma päewi, olewat kodumaa pind. Jäta parem see juriidiline fiktsioon, mis pealegi wananenud. Kodumaa pind on ainult kodus. Seda teab iga wäliseestlane. Ja noorewõitu saatkonna sekretär on samasugune wäliseestlane nagu kõik teised. Temagi awab kodumaalt tulnud kirja ümbriku hoopis teiste tunnetega kui iga teise.

Lahkumine pole mitte wäheldaselt suremine, nagu ekslikult kinnitawad prantslased. Eriti mitte lahkumine kodumaalt. Ta on waid füüsilise kontakti asendamine eriti tugewa waimlise kontakti wajadusega. Ja wajaduse sunnil see kontakt tekib. Nii wõimsalt, et wana ja nühitud fraas „kaugelt näen kodu kaswawat" saab uue ja subjektiiwse aktsendi. Selle, et minus, kes asub kaugel, kaswab rahwusliku kodu waimline mõiste. Järelikult lahkumine ei sureta meis midagi. Just wastuoksa, ta otsekui awardab mu olemise kõlblisi aluseid.

Kuid see olgu öeldud nii muuseas. Kodumaalt lahkujaid on olnud ka enne mind ja ma teadagi ei wõi ületada kas wõi Turgenewi koduigatsuse kaunihingelist deklamatsiooni. Oten ju ainult ametnik ja sellisel inimtõul ei passi oma hingeelust kõnelda. Wähemalt ei küündiks selline pretensioon meie tawalise mõistete raamidesse. Ma ei tahaks aga miski hinna eest neist raamest lahkuda. Tahan olla kõige tawalisem ametnik. Teiste sõnadega hingetu mehhanism, pisut logisew oma mehaanilisis toiminguis. Kui küsid, mis mind kõige enam paelub, on wastus järelikult selge: mu ameti mehaanilised toimingud.

Sa ei usu? Wõta siis kuulda, kuidas möödus tänane päew:

2.

Nii palju kui mäletan, astusin hommikul käsi hõõrudes oma töötuppa. Käte hõõrumisel oli sümboolne maik. Tal oli sügaw tähendus. Üheski lauasahtlis, üheski kaustas, üheski arhiiwi nurgakeses polnud ühtki wastamata jäänud asja. Üksi kaasametnikud teawad, mis see tähendab. See on ametliku eksistentsi paljude rõõmude hulgast kõige intensiiwsem. Ta rabab nii jõuliselt, et wõib rikkuda waimlist tasakaalu. Nii juhtus ka mul.

„Meil pole ju täna midagi teha," hüüdsin rõõmsas üllatuses oma kolleegidele kantselist.

Nende waikiwatel nägudel peegeldus kahtlus. Sain nüüd alles aru sellest, mis enamkogenud ametiwendadele (õigemini -õdedele) oli selge algusest peale. Ametnikul on alati midagi teha

3.

Postiljonid on kui lained ja kirjad, mis nad iga kahe tunni tagant jätawad mu lauale, on kui wetejumala kingid, mis lebawad piki wahust joonistatud ranna piiri. Suur osa neist kuulub elutormides hukkunud eksistentsidele. Mõned inimestele, kes weel pole lootusi ja illusioone kaotanud ja haarawad õlekõrrest kinni.

Ka tänane pakk kirju, mis ilmus warsti pärast kella üheksat, oli küllastatud inimeste kannatusist. N., meremees, kes matkab meie poole naaberriigi pealinnast, kirjutab, et mitmenädalasest käimisest jalad on otsas. Konsulaadist wäljaantud paarikroonine toetus ammu läinud kõige liha teed. P., töötu majateenija, lamab teist kuud kauge prowintsilinna haiglas; kas paranemisel mitte ei saaks sõidupiletit Pärnu? R., tööstusõpilane, üks paljudest, kes matkab jala kodumaale, teatab, et kõik katsed pääseda (ilma wiisumita) Poola koridori, on nurjunud; kuidas pääseb ta weel õigel ajal kaitsewäekomisjoni ette? S., modisti, ähwardab wäljasaatmine; temaga tahtwat abielluda N. riigi kodanik, kuid registreerimiseks puudub 15 krooni; kas saatkond ei laenaks seda õnneliku abielu alguseks? T., majatalitajat, ähwardab ka wäljasaatmine, kas saatkond ei wõtaks teda kodumaale toimetada?

Kõikjale lähewad külmalt-eitawad wastused. Saatkondadel pole tänawu mingeid hoolekande-summasid. Kodumaale saatmisi toimeta takse ainult Tallinna nõusolekul, ja selle saamiseks ei tohi anda lootusi. Meremees, haige teenija, tööstusõpilane, modist, majatalitaja, kõik peawad oma jõul rabelema lahti elu hammasrataste sageli hirmsast haardest. Saatkonnal pole krediiti. Kohalik eesti koloonia on hoolekande kohustustega niigi koormatud.

4.

Osa posti on lohutawamat laadi. K. politseipresident teatab, et wõtab saatkonna waheleastumise pärast trükitöölise T. kohta tehtud wäljasaatmise otsuse tagasi. N. riigi wälisministeerium teatab, et Eestile on enamsoodustuse põhjal lubatud see ja see kontingent, meie eksportööride poolt ammu oodatud. Telefoneerin wastawale ametnikule, et saawutada kokkulepet ka kontingenditunnistuse wormi üle. Tunnisplaani ilmub esimene märkus: Kell 12 — dr. K., wälisministeerium. Kontingendi andmisest tuleb telefoneerida ka paarile kohalikule importöörile, kes kauba sissewoost huwitatud. Üks neist wõtab asja wäga tõsiselt ja palub härra konsuli k. t. ilmuda oma ärisse. Teine märkus: kell 1 — firma X. Ametlikud bürootunnid algawad kell 10. Weel on jäänud mõni minut lehtede lehitsemiseks ja kiireks kõnelusteks saadikuga.

5.

Bürootundide algamisega hakkab ooterumm kogunema rahwast.

Mu sohwale laskub raskelt eksportöör. Ta näib olewat palawikus. Pistab sigareti suhu teisest otsast. Punasel otsaesisel on sooned tursunud laja sinaka paelana.

See wäikeeksportöör on teinud operatsiooni, mis meie kaubandusstatistika peegelduses on ilmselt ülikasulik. Müüs partii teisejärgu kaupa. Järelikult rikastas Eesti kaubabilansi aktiwat. Müües ajalehekuulutuse järgi sattus petise küüsi ja jäi rahast ilma. Muidu oleks siit midagi ostnud ja wahetuskaubana Eestisse wiinud. Nüüd takistab õnnelik juhus seda tegemast. Järelikult ta ei saa kahjulikult paisutada meie kaubabilansi passiwat. Kokkuwõttes ülikasulik operatsioon.

Kuid minu mehaaniliselt ja bürokraatlikult töötaw ajuaparaat ei küündi meil moodsa wäliskaubanduse hindamiseni kaubabilansi seisukohalt. Seepärast kirjutan petisele walju, kuigi teadupärast asjatu manitsuskirja ja läkitan eksportööri adwokaadi poole.

6.

Eksportööri asendab wana, poolkurt ja poolpime muusikaõpetaja. Palub uuendada oma passi.

See toiming on nii lihtne, et seda oleks tehtud minutagi. Kuid näidaku oma pass.

Ptüi, kurr... Kas näen ma unes? Tema Keiserliku Majesteedi käjul... wälja antud Wiljandi linna kodanikule... Tema Majesteedi kammerjunkur ja kindralkonsul würst P., N. linnas, 13. mail 1893. Mees, kus olete olnud? Kas teid ei puudutanud siin, wõõra riigi pinnal, ei sõjad, ei rewolutsioonid, ei inflatsioonid? Kuis saite läbi passiga, mis kaotas makswuse enne, kui jõuti kroonida õnnis Nikolai II?

Seda ma muidugi ei ütle. Teatan waid kuiw-ametlikult, et külastaja ei kuulu Eesti kodakondsusesse, et tuleb esitada jne.

Seepeale rabab minu füüsimine:

„Mis konts see on, millest te räägite?"

Ahmin weidi õhku enne, kui asun selle keerdsõlme lahendamisele.

7.

Tuttaw ärimees ja tema adwokaat esitawad wekslid. Too rahamärk on protestitud ja ta külge on kleebitud pikk pabeririba Eesti kohtu otsusega. Kas seda otsust saab täita siin linnas asuwa Eesti kodaniku wastu?

Ei saa. Eesti pole sõlminud ühtki ekstraditsioonilepingut ja A. Susi „Päewalehe" weergudel on jäänud hüüdjaks hääleks ilma wastukajata. Meil maksew wene tsiwiilkohtupidamise seadus ei kindlusta wälismaa kohtuotsuste täitmist sellekohase lepingu puudumisel. Ja meiepoolse wastastikuse puudumisel waatawad wälismaa kohtuasutused meie kohtuotsustele kui paberile, mis paremal juhul omab tunnistaja seletuse tähtsuse.

Härrad lahkuwad tusaselt, kuid ilma erilist üllatust näitamata. Mis wõib siis ühelt saatkonnaametnikult head loota?

8.

Saabub kella üheteistkümnene post. Meie tähtsam eksportkaup teeb hinnawõnkeid, mille põhjuste selgitamiseks tuleb telefoneerida importööridele. Pakkemaht ümbrikust pudeneb pooltosinat kirju keskasutuse mitmesuguste soowidega. Üks kirjastusäri soowib tõlkediguste omandamist wälismaalisel autorilt saatkonna wahetalitusel. Üks kaitsewäe asutus soowib hankida raamatu, mis ainult antikwaarselt saadawal. Üks kodumaa tööstusettewõte soowib teada oma saaduste turustamiswõimalusi.

Hallist ümbrikust Lõuna-Euroopa riigi margiga tuleb wälja kiri „kosuli-ärrale" manitsusega: kui kirjutate passid, siis ärge unustage, et ise olen Warblane, aga mu küljelnu on Warblanowa. Hm.

9.

Ooterummist kostab kõwa tüli. Kahe eesti poisi kõwad hääletorud püüawad kukutada seaduste ja määruste Jeeriku-seinu. Kõne all on ikka too kodumaale saatmise küsimus.

Küsime: Milleks te siis kodumaalt lahkusite?

Wastatakse: Rumalad olime. Enam seda ei tee. Nüüd on õpperaha makstud. Aga enne siit ei lahku, kui raha ja piletid käes. Teisi saadetakse, saatke ka meid.

Seletame: Kirjutage palwe, tähendage üles neid, kes sõiduraha teje eest tasuwad. Kui nad tõesti tasuwad, on jaataw wastus Tallinnast nädala pärast käes.

Nädala pärast! Me kärwame ja ära nädala jooksul. Kas te siis ei näe? Siin me oleme ja siit ei lahku, tooge kas wõi politsei. Meil pole ka kedagi, kes meie eest maksaks. Ise teenime ja tasume ausalt ära.

Pojad, politseid ma saatkonda ei kutsu; korra eest kannan juba ise hoolt. Aga kujutage endale ise ette, mis siis saab, kui igat palujat saata kodumaale. Meil on päewi, kus kuni kümme inimest seda paluwad. Arwake ise, kui riik peab iga päewa ja saatkonna kohta wälja panema 800 krooni, kui kaua peawad tema rahad wastu

Sellaise wäite peale ei tea pojad midagi kosta. Nad hakkawad tusaselt lahkuma ja kui mitte ooterummis kiirelt teostatud erakorjandus poleks neile pihku surunud mõne krooni, siis oleks nende õpperaha mõõt täna tõesti olnud kuhjaga täis.

10.

Kell on pool kaksteist. Wiimane aeg minna ministeeriumi. Sinna on paar tugewat kilomeetrit maad. Sellest aitab üle tubli autobuseliin nr. 10, mille peatuskoht saatkonnast waid paarsada sammu.

Teoreetiliselt peab nr. 10 ilmuma tänawakäänaku tagant iga kümne minuti järele. Aga praktiliselt ta ei tule ega tule. Kell 11.45 hakkab paistma autobusemürakas, aga see on hoopis nr. 12. Toosama, mis ülecile ei tahtnud ega tahtnud tulla. Täna puudub nr. 10.

Minutiosuti kerkib piinawa aeglusega ülespoole. Kihutawad autod, trammid, wankrid, kuid minule on tänaw otsekui tühi. Silmad otsiwad waid autobust nr. 10. Kaugus tuhmub. Hakkab tibama uduwihma.

Aga mind oodatakse ju ministeeriumi kell 12...

Resigneeritud wiipe peale mu ees peatub teenistuswalmis taksо. Laskun istmele kirudes toda tsiwilisatsiooni, mis ikka weel pole suutnud ületada ruumi probleemi.

Üks minut eel keskpäewa, wihmast leotatud ministeeriumi esisel, weereb mul läbi jõrmede wabariigi kallis wäliswaluuta.

11.

Firma X. asetseb tapamajade juures ja tapamajad on suurlinna serwal. Sinna wiib waid kidur trammiwagun. Odaw sõiduabinõu, kuid aeglane.

Ühkelt monoklitud omanik talutab oma kabinetti. Teeme juttu meie teisejärgu kauba sisseweo wõimalustest. Nüüdsel ajal, kus esimesejärgu kaupasid nii rängalt tõkestatakse, ei tohi teisejärgu eksporti mitte hüljata. Pilk minu ette nihutatud statistilisesse kokkuwõttesse täidab mind aukartusega: firma X. importeerib toda kaupa mitmekordselt rohkem sisse, kui kogu wabariik eksporteerib. „Teie näete, et teie wõimaliku ekspordi turustamine meie firma kau-

Moemaailmast.

Põgus pilk Pariisi moewägewate praegusele toimimisele.

Mida pajatawad Vionnet', Mainbocheri, Molyneux', Lanvini, Chaneli, Augustabernardi, Lelongi, Patju, Worthi, Paquini ja Schiaparelli kollektsioonid.

Me teame, et hulk on neid loowaid waime, kellest aleneb naiste riietuse mood, kuigi kandja wiimaks on see, kes alles ütleb lõppsõna. Kuid see lõppsõna kujuneb ikkagi neist üksikuist lauseist-kollektsioonidest, mis demonstreeritwad ideid, mida wahepeal üks wõi teine moemaja jõudrud edasi arendada wõi wälja mõtelda.

Kuigi pöörettekitawaimad neist kollektsioonidest toimutwad enamjaolt kewadetsiügiseti, ei seista ometi wahepeal surnud punktil. Ja palju neis wahepealseis toimub juba eelseistwa hooja tähe all.

Ühe moelooja praegusile ja tulewasile ideile saime heita pilgu eelmises moenurgas ta oma sõnastuses, heidame niüid wiimwuks pilgu ka teiste tähtsamate moemajade omanike praegusile tooteile läbi prisma, nagu neid näeb Praha lehe Pariisi moekirjasaatja.

Vionnet ületab iseenda, sest ta tõesti uuepärased modellid lehwitwate drapeerungitega ja **kangestunud** (kõwakstärgeldatud) **kaelajoonega** on klassikalise iluga. Mannekeenid **sarnlewad** elusaile raidkujudele, drapeerungid küll lehwitwad, kuid pea hoid on nii **lange, nagu oleks** wõimatu painutada teda alla **kahekuri kolmeastmeliste kaelusteni**, mis küündiwad **kas** õige õrgele wõi jälle lewiwad kangestunud toreduses üll lameda, ümmarguse dekoltee. Rind mõjub nende kõwakstärgeldatud garnituuride all õige õrnana ja lamedana. Materjal on enamasti **lamee** õrnus wärwes — helesinine, rooja, liha — ja modellid jätawad üldiselt muinasjutuprintsessiide mulje.

Edasi näeb **mantleid**, mis imelikul kombel **suletud arutu hulga nööpidega seljal**. Üldmulje on äärmiselt originaalne, kuid mitte midagi selle tarwis, kel tuleb end ise aidata riietesse. Praktilisem on siis juba teine moodus, mis **sulgeb mantlid küljepeal**: kaenla alt kuni allääreni.

Mainbocher toob jälle **pikki** pealelõunakleite ja **kostüüme**. Üsna **used** on siirjuures **karusnahksed käised**. See motiiw kordub ka ta õhtukleitel, mis omawad awaused käe tarwis ja piki neid awausi laiad karusnahapaneelid. Pikad pealelõunakleidid on muidugi määratud neile, kel aega wõi tuju on igaks puhuks ümberriietumiseks. Siinjuures kindlasti meenub, et M. käimud aastal propageeris ebatasast kleidipalistust. See on nüüd ta kollektsioonidest kadunud — kandja ei wõtnud siin tuld.

Molyneux' tualetid astuwad esile oma klassikaliste drapeerungitega. Ta uusim uudus on pehmeist willastest, lühikarwalise karusnahaga wooderdatud **peleriinid**, mida wõib kanda samast riidest kleidi wõi mantli juure. Molyneux-mannekeenid kaunawad kõike eranditult õhtukleidi juure **sametkindaid**, ehkki juba liikus kuulduji nende „moest-läinutusest".

Lanvin näib olewat inspireeritud **sõjakalt**. Ta modellid omawad **metalliga tikitud** pagunid, lühikesed rinnal ja ümber käise kaenlaõike. Sääraselt ehitud õhtukleidid ei wajane enam juweelehetes. üks teine ta kollektsioonide tunnusjeid on lühikesed jakid hõberebasegarnituuriga ümber kaela, õlgade, käiste wõi ääre. Kalid moodustised, mis aga hästi sobiwad õhtutualetiga.

Chanel esildab terwe rea huwitawaid kostüüme, mis näib kõige rohkem olewat eelduji papulaarseks-saamiseks. Ja nende kostüümide juure wäikesi **sulgküübaraid**. Edasist tähelepanu paelub ta kollektsioonees kostüüm läikiwast, joomusetaolisest mustast matelassestäänist ja walge õhtukleit jakitesega, mille käised sarnlewad tiibadele. üks mustjasinine sametkleit mähtub kitsana ümber mannekeeni saleda kuju ja lõpeb **schlepiga**, mis jätab nagu äsja **laialiwalgunud tindimulje**.

Augustabernard armastab õhtuks **walgeid**, pimestawaid materjale, mis ta siis garnecrib **hõberebasega** ja seega saawutab hoopis iseäralise effekti. Schlepp langeb kaskaditaoliselt otse seljawäljalõikest wõojoonel. Tumedast sametist ja siididest tualetid on garneeritud plastiliselt applitseeritud wiinamarjakobaraiga.

Lelongi kõigewiimsemad modellid omawad **seljal tiiwaosad**. Õhtuks wäga palju särawat helesinist, walist, nagu seda tuntakse gooti mosaiikaknaist. Õhtumantlid ta toodab meelsasti araabia burnusje taolised, tõmmatawad selga **kotina** üle pea. Ühtlasi smartsed ja absurdsed.

Patou'st kõneldes peab kõige wälja tulema wärwiprobleemiga. Ta „nus" wärw on nüüd ta suwise põldmarja üks õige tume warjund, mille ta on ristinud mûre sauvage.

Patou **kostüümid sarnlewad frakkidele** oma hõlmadega, ta õhtutualetid asetuwad lamedaisse woltidesse ja lõpewad lühikeste, **pääsulsabataoliste schleppidega**. Tagant näeb waid seelikut, kuna **selg on hoopis katmata**, eest näib aga kandja nagu nunn, mähitud kinni peagu lõuani.

Worth on rohkem nooruse rätsepaid. Ta modellid noortele tüdarlastele ja naistele omawad **karusnahksed westid** ja lühikesed jakid. Emadele on ta määranud üleni sinakahelgilise sealskinga garneeritud, otse kuninglikud näiwad mantlid, kleidid uuest satin cuit'ist (keedetud satäänist!) ja siidpehmest sametest.

Paquin on oma senisest konserwatiiwsusest siirdunud üle nooruslikumale joonele, mis awaldub mitmekesisemais **bluusides rätsepakostüümide** juure. Bluusides otse muinasjutuliselt õrnust materjalest otse poetilistes wärwides. P. on ka **kolmejaolise kostüümi** meistreid: lihtne, sile willane seelik poolpika sirge karusnahkse jakikesega ja laia, envelopptaolise mantliga, mis tõmmatakse kiilmema ilmaga üle seeliku ja jaki. Õhtuks — modellid kuldmaterjalidest, sametist, laiade kestaegsete seelikutega ja lühikeste, juwehermeliinist peleriinidega.

Lõpuks ta paar sõna Schiaparelli kollektsioonist ülalnimetatu wälgustusel.

Schiaparelli — tuntud nimi, kelleta moodne Pariis enam ei saaks läbi — esildab kollektsiooni, mida on raske kirjeldada. Need on teatud laadi sfitsid, **wisandid**, noord ilusad ja waimukad tualetid, mis näiwad waid nagu põgusalt kokku pistetuna. Ei mingit jälge maalilis-detailsest tehnilisest wäljatöötusest, millele teised salongid nii ühed. Sch. sarnleb noile maalijaile, kes maaliwad koreda, kerge-waba tehnikaga. Ka ta materjal on kore, õigemini kore-teraline; läbitepitud kange taft, paks, **kodukootud** tweed, kipras krepp — kõik krobe-toppelised kangad. Ainult geniaalsed wärwurid ja kangurid wõiwad Sch. wisandeid tõelisiseks lehastada. Sch. näitab kõigi kleitide ja mantlite juures mingit erilist **õrget kraed** — sirgest, lihtsast, satäänist hiinakraest kuni pehmete drapeerungiteni, millesse pea nagu taoks.

Head uut aastat
soowib
kolonialaal- ja weinlärl
E. WILDTAG
W. Karja 9, tel. 451-67.

du ei teeks meile mingeid raskusi," lausub mu jutukaaslane. Tabel käes, ta kinnitab, et Eesti eksport wõiks sel alal tõusta mitmekordseks. Tingimused: ratsionaliatsioon ja tsentralisatsioon. Mitme üksiku wäikeeksportööri asendamine eksporteerijate koondisega. Lõpp wäikeste kaubakoguste lajalitolmutamisele awaratel rahwuswahelistel müügiturgudel.

Lõpuks käik sortimis-, pakkimis- ja laduruumi ja kiire lahkumine weendega, et ühe wäikese saatkonna sekretäri algatus wõib küll üht suppi keeta, aga kas sellest tema rahwas söönuks saab, on probleem, mis ületab tema taipu. Turutingimused ja turunõuded lähtuwad aruande näol wõimalikult täna weel teele, kuid harilikult lõpeb. asi sellega. Kui mitte, siis on suur rõõm saatkonna peres.

12.

Eestuppa, kus wabanen palitust, kuuldub kärsitu hääl:

— Teil siin õieti kena saatkond. Istute priileiwal, sekretär jalutab mööda linna, aga kui on asja, ei tea keegi midagi öelda. Koondada teid õige waja.

Koondajale tuleb andestada, sest ta kannatab. Ta kawatseb abielluda. Ta asi on kõigiti klaar. Eelmine abielu on § 30 põhjal, kus jutt poolte wabast kokkuleppest, korrapäraselt lahutatud. Kuid N. riigi kiuslik perekonnaseisuametnik, silmates kohtuotsust, on hakanud tundma haiglast huwi meie abieluseaduse § 30 wastu. Ta arwab, et too § 30 pole kooskõlas N. riigi seadusandluse waimuga. N. riigi asutused ei saa järelikult Eesti kohtuotsust tunnustada. Lahutatu olewat nende seisukohalt ikka weel abielus. Kui ta abiellub N. riigi kodanikuga, siis ta on kahenaisepidaja. Teda ähwardab sunnitöö awaliku korra rikkumise eest.

Kättemaks on magus, eriti siis, kui ta püüab Uue Testamendi ettekirjutuse piirides. Kuuluntan koondajale, et N. riigi perekonnaseisuametnik pole kõiki asjaolusid arwestanud. Ta unustas ära, et lahutatud pooled olid Eesti kodanikud. Järelikult ei maksa tungida oma määrustikuga wõõrasse kloostrisse. Wõta oma woodi ja kõnni!

Koondaja jätab kuiwalt jumalaga. Seda ta ali ju **isegi** arwanud.

13.

Nii möödub päew, nii mööduwad kõik päewad. Mida tühjemaks wajub töö lõpul ametniku kõht, seda kõrgemalt kuhjub tema lauale allakirjutamiseks seatud kirjade wirn. Kui kõik kirjad, passid ja legalisatsioonid on allkirjaga warustatud, siis ametnik ei küsi: kas olen täna tasa teeninud need wiisteist krooni wäliswaluutat, mida kõrge rahwaesindus on eelarweseaduses ette näinud mu töö eest? Ei, sugugi mitte; waid küsib: kas meie wäljaminewate kirjade number, aasta keskel ütleme 2784, on suurem wõi wäiksem keskasutuse omast? Ja kuuldes, et mõnekümne kirja wõrra wäiksem, ta raputab pead ja lausub mõtiskeledes:

— Mida küll need keskasutuse inimesed nii palju wõiksid kirjutada...

Sa tegid õieti, minnes adwokatuuri. Niiwiisi on su ranitsas marssali kepp. Mul pole teadagi marssali keppi ranitsas. Mis sellest? Ka Napoleoni wanast kaardist kaswas wälja waid paarkümmend marssalit. Aks marssal ees wõi taga, suurem asi; aga mis oleks keiser teinud ilma oma grenadeerideta, kes kunagi ei saanud marssaliteks? Ei rikkaks? Ega kuulsaks? Waat' nii just mõtleb Pühast Bürokraatsiusest deformeeritud aju ja sellised mõtiskused teewad mehaanilisi toiminguid wabariigi kuuldepostil isegi paeluwaks inimesele, kes on teaduwärast ilma tulewikuta. Salve!

„Estoonia" teater.

Teisipäewal, 2. jaanuaril, 6. korda harilike hindadega suuroperett „**Õnne peab olema**".

Kesknädalal, 3. jaanuaril, 21. korda alandatud hindadega Marcel Pagnoli näidend „**Kauged rannad**".

Klawerikunstnik Kurt Haeser.

Keskнädalal, 3. jaanuaril, esineb Estoonia kontsertsaalis huwitawamaid klawerikunstnikke Kurt Haeser, kes oma harukdaste wõimetega ja suurepärase tehnikaga on igal pool suurt poolehoidu wõitnud. Wälismaa arwustajad ja muusikaprofessorid toowad temast wäga kiitwaid arwustusi. Kontserdi algus kell 8 õhtul. Pääsetähed eelmüügil Estoonia teatri kassas.

Raadio.

Esmaspäewal, 1. jaanuaril. 1934. a.

Tallinn. 9.55 jumalateenistus Jaani kirikust. Teenistust peab õp. H. Kubu. 12.00 sinfoonia-kontsert heliplaatidelt. 1. Sibelius, Sinfoonia nr. 5, Es-duur, op. 82. Londoni sinfoonia-ork. Juh. Robert Kajanus. 2. Rahmaninow, kontsert nr. 3, D-moll, op. 30. Wladimir Horowitz (klaver) ja Londoni sinfoonia-ork. Juh. A. Coates. 3. Sibelius, sinfooniline poeem „Tapiola" Londoni sinfoonia-ork. Juh. Robert Kajanus. 13.30 wälisminister J. Seljamaa õne uue-aasta puhul 13.45 sinfoonia-kontserdi järg: Tschaikowski, Sinfoonia nr. 4 F-moll, op. 36. Philadelphia sinfoonia-ork Juh. Leopold Stokowski. 16.45 reklaami ja helipl 17.00 ajawiite-muusikat helipl. 18.00 lugemistund (Esineb Arnold Waino). 18.30 Kirillowi mandolinistide kwintett. Kalman, pop. op. „Mariza". Lincke, serenaad „Amina". Pop. ukraina laulest. Fryberg, walss. „Hammusta Mihkel...". 19.00 kammermuusikat heliplaatidelt. Saint-Saëns, Septett. Tschaikowski, Andante cantabile keelpilli-kwartetist op. 11. 19.25 Tsitrimuusikat. „Tsiiter meil ja mujal" — kõneleb O. Henrikmann. Soolosid ja duette tsiitril — W. Spessa ja E. Kitsel. 20.00 ülekanne Tartust. 20.05 kontsert. Juh. R Palm. Orkester: Mozart, awam. oop. „Pruudirõõn Serrail ist". Tschaikowski, fant. oop. „Padaemand". Wiiulisoolosid — Rudolf Palm. Orkester: Elliot, Bolero. Wagner, Romanss. Drigo, balleti-süit „Arlekini miljonid". Strauss, walss „Uus Wiin". Halvorsen, Bourree. Morena, pop. „Mälestusi möödunud päewist". Blankenburg, Marss. Wahepeal soololaule. 21.30 wana tantsumuusikat helipl. 22.15 moodsat tantsumuusikat heliplaatidelt.

Tartu. 10.00 jumalateenistus Pauluse kirikust. Teenistust peab õp. Haamer. 12.00 ülek. Tall. 16.45 reklaami ja helipl. 17.00 ülek. Tall. 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 20.05 ülekanne Tallinnast.

Teisipäewal, 2. jaanuaril.

Tallinn. 17.45 reklaami ja heliplaate. 18.00 wälismaisi päewauudiseid. 18.15 lastetund. 18.45 kodumaisi päewauudiseid. 19.00 dr. Alekf. Masjakas: Ringkäik Euroopa majanduskeskustes. Tschehhoslowakkia. 19.30 August Tammann: Omawalitsuste walimised uue walimisseaduse järele. 20.00 ülekanne Tartust. 20.05 ooperimuusikat heliplaatidelt. 1. Rossini, awam. oop. „Sevilla habemeajaja". — New-Yorgi sinfooniaorkester; juhatab Arturo Toscanini. 2. Donizetti, kaks duetti ooperist „Lucia di Lammermoor". — Beniamino Gigli (tenor) ja Ezio Pinza (bass); 3. Verdi, kaks duetti oop. „La Traviata". — Amelita Galli Curci (sopran) ja de Luca (bariton); 4. Wagner, fant. oop. „Nürnbergi meisterlauljad". — Sinfooniaorkester; 5. Delibes, kellukeste-aaria oop. „Lakme". — Lily Pons (sopran); 6. Bizet, fant. oop. „Carmen". — Marek Weberi orkester; 7. Puccini, duett oop. „Manon Lescaut". — M. Sheridan (sopran) ja A. Pertile (tenor); 8. Puccini, fant. oop. „Turandot". — Covent Gardeni ooperi orkester. Juh. M. Sargent. 21.00 esperantokeelne nädalakroonika. 21.10 ooretimuusikat heliplaatidelt.

Tartu. 17.45 reklaami ja heliplaate. 18.00 ülekanne Tallinnast. 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 20.05 ülekanne Tallinnast.

Male.

Toimetaja A. Burmeister.

Ülesanne nr. 616.

Kokku seadnud K. Laib.

1. auh. „Schach-Echo" probleemturniiril 1933. a.

Mustad.

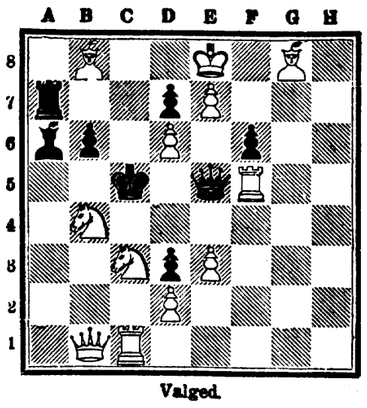

Walged.

Walged: Ke8, Lb1, Wc1 ja f5, Ob8 ja g8, Rb4 ja c3, Ed2, b6, e3 ja e7.

Mustad: Kc5, Le5, Wa7, Oa6, Eb6, d3, b7 ja f6.

Walged algatwad ja annatwad matt kahe käiguga.

Dr. A. W. Galitski ülesande nr. 614 lahendus.

1. Kf5—e6, f6—f5; 2. Rd8—f7, K : c6; 3. Rb7—c5, Kc6—b6; 4. Rf7—e5 jne. 1. (Kf5—e6), Kb6—a6; 2. Rb7—c5+, Ka6—b6; 3. Rd8—b7, Kb6 : c6; 4. Rd7 : a5+ jne.

Partii nr. 323.

Kuidas Raud wõitis meisterturniiril Willardi.

Sitsiilia awang (Kaufmanni wariant).

Walged: F. Willard. Mustad: J. Raud.

1. e2—e4, c7—c5; 2. Rg1—e2[1]), Rb8—c6; 3. g2—g3, g7—g6[2]); 4. Of1—g2, Of8—g7; 5. Rb1—c3, d7—d6; 6. d2—d3, Rg8—f6[3]); 7. 0—0, 0—0; 8. h2—h3, h7—h6[4]); 9. Oc1—e3, Kg8—h7; 10. Ed1—d2, a7—a6; 11. Wa1—e1, Oc8—d7; 12. Rc3—d1[5]), Ld8—a5; 13. Ld2 : a5[6]), Rc6 : a5; 14. c4—c5, Rf6—e8; 15. c5 : b6, c7 : b6; 16. Re2—f4, Od7—c6[7]); 17. Rf4—d5, Re8—f6; 18. c2—c4[8]), Rf6 : d5!; 19. c4 : d5?[9]), Oc6—b5!; 20. b2—b4[10]), c5 : b4; 21. Oe3—b6.

Seis peale walgete 21. käiku:

Mustad.

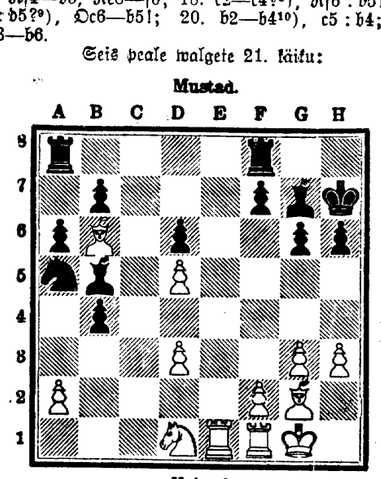

Valged.

b4—b3!![11]); 22. a2—a4, Ob5 : b3; 23. Ob6 : a5, Wa8—c8[12]); 24. Rd1—e3[13]), b3—b2; 25. Oa5—b2[14]), Wc8—c7; 26. We1—b1, Ob3 : f1; 27. Kg1 : f1, f7—f5!; 28. Kf1—e1, Wf8—c8; 29. Og2—f1, Wc7—c1; 30. Of1—b3, Wc1—a1[15]); 31. Ob3—b1, Wa1 : a4; 32. Re3 : f5![16]), Wc8—e8+; 33. Rf5—e3, a6—a5; 34. Ke1—e2[17]), Wa4—a1; 35. Ke2—b3, b7—b5; 36. Re3—c2, We8—c8!; 37. h3—h4[18]), Kh7—g8; 38. g3—g4, b5—b4; 39. Wb1—e1, b4—b3; 40. Rc2—b4, Og7 : b4; 41. Kb3 : b4, Wc8—c1 ja walged andsid mõnede käikude järele alla.

Märkusi:

1) Peetakse Sitsiilia parimaks wariandiks.

2) Parem oli b6, et Od7 ja Lc8-ga hoida ära walgete poolt tehtaw h3 käik.

3) Ikka wõis weel Od7 mängida.

4) Liig schablooniline käik. Isegi teatud riisikoga seotud, kuna walged saawad suurema ataagi kuningatiiwal kui mustad.

5) Esimene suurem wiga. Kh2 ja f4 andis walgetele parema mängu, kuna mustad liputiiwa ataagiga on hilinenud.

6) Walged arwasid, et saawad parema seisu, kuid wäike paremus ei wii alati wõidule.

7) Kui Rc7, mida Raud arwatawasti arwesias 14. käigul, siis järgneks b4! etturi wõiduga.

8) Meelitaw wiguriwõidu kombinatsioon, mis sai aga walgetele erdile saatuslikuks. Siin oli walgetel kaks warianti: 1. Rb6 järgnewa Od2-ga, wõi Re7 e-joone walluiamisega.

9) Päästa seisu sai weel, kui walged olekfid odaga löönud.

10) Parem oli küll 20. Od2, b6; 21. O : a6, ba; 22. We3, Od4; 23. Wf3, Wa—e8; kuid mustad seisaksid ka siis palju paremini.

11) Käik, mis otsustas partii saatuse. Kui nüüd mängida 22. O : a5, siis järgneks ba; 23. Rc3, b6!; 24. R : b5, ab! ja mustad wõidawad. Kui aga Oc3, siis a1Ü.

12) Walged on käigupuuduses! Ühilasi wõtsid mustad strateegilise punkti c3 enda kätte.

13) Kui 24. Oe4, siis O : f1; 25. K : f1, Wc1; 26. Od2, b2; 27. R : b2, W : e1+ ja mustad wõidawad.

14) Ähwardas O : f1 ja Wc1.

15) Huwitawal kombel ei anna otsekohest wõitu Oc3, järgneks 31. Ke2, O : b2; 32. K : b2, Wc3; 33. Ob1, W : b1; 34. R : b1, Wc1; Rc3.

16) Wäike kombinatsioon, mis aga partiid ei päästa.

17) Wiimane katse wõita c3 ruutu.

18) Jälle on walged käigupuuduses.

Tallinna esiwõistlused algawad 12. jaanuaril 1934. aastal TEMS-i ruumes. Loosimine toimub õhtul kell 7.30. Sellest turniirist wõiwad wõtta osa kõik Tallinna liidu- ja esimese klassi maletajad. Osawõtjaid registreerib hr. Weldemann. Wiimane ülesandmise tähtaeg on 8. jaanuar.

1933. a. rahwuswahelisel lahenduswõistlusel sai esimese koha Hispaania 1786 punktiga. 2.—3. koha jagasid Inglise ja Saksa à 1746 p. Eesti tuli 11. kohale 1601 punktiga, jättes endast tahapoole Rootsi ja Soome. Iga maa 10-ne parima osawõtja punktid arwestati kokku. Osa wõttis üldse 14 rahwust. Eesti osawõtjate individuaal-tagajärgi: 1.—3. P. Keres (Pärnu), F. Willard (Tallinn) ja E. Rüga (Wõru) à 167 p.; 4. R. Prum (Tallinn) 164 p.

Hilana Tarka suri.

Wiimasel jõulupühal suri Setu wanem rahwalaulik Tarka Pisumaa 77-a. wanuses. P. sündis 22. märtsil, 1856. a. Meremäe wallas Hilanamäe külas. Wiimase nimetuse järgi hüütigi teda Hilana Tarka'ks. Lauliku elurada on enam kui kurb olnud. Sündinult jõukate wanemate lapsena, tuli tal warakult leppida suitsutare ja wiletsustega, hüljatud sugulasist ja põlatud ümbruskonnast. Hiljuti ostis Meremäe walda Wõmorski külla wäikese maja, kus weetis oma wiimseid tunde tütre Tattö (Tatjana) seltsis.

Eesti Kirjanduse Seltsi eelarwe.

Reedel peeti Tartus Eesti Kirjanduse Seltsi asemikekogu koosolek, mis kestis ligi 5 tundi. Juhatas Fr. Tuglas. Wõeti wastu seltsi uus kodukord. Pikemate läbirääkimiste osaliseks sai 1934. a. eelarwe, mis oli juhatuse poolt tasakaalustatud 30.000 kroonile. Asemikekogu suurendas eelarwet 1600 kr. wõrra, määrates selle summa kuukirja „Eesti Kirjanduse" wälja-andmiseks. Tulude lõwiosa, nimelt ⅔ kogu eelarwest, moodustab kultuurkapitali toetus 20.000 kr. suurues. Oma kirjastuse müügist on nähtud ette 10.000 kr. Suuremaid kulutusi nõuawad palgad — kokku 7850 kr. Teadusliku sekretäri aastapalk on 2150 kr. Eesti kirjandusele on toetussummasid määratud 7600 kr., laenude protsentideks 1000 kr. Pikemalt wõeti sõna teadusliku sekretäri ülesannete kohta.

Noorsoo karskusliidu tegewusest.

Noorsoo karskusliidu asemikekogu pidas reedel Tartus oma aastakoosoleku, millest wõttis osa 27 saadikut 17-nest organisatsioonist. Aruandest selgus, et liidu ümber on koondunud 85 organisatsioon:. Kirjawahetajaid-liikmeid on 156. Ühel häälel kinnitati liidu juhatuse poolt walitud auliikmed: dir. Hans Roos, pr. L. Ploompuu-Vesterinen ja dr. Rud. Tamm. Kinnitati liidu tegewuse, kassa ja rewisjonikomisjoni aruanded. Tulewal suwel otsustati kutsuda kokku kirjawahetajate-liikmete konwerents. Suwepäewad otsustati korraldada mitte eraldi, waid koos Eesti Karskusliiduga. Pikemaid läbirääkimisi tehitas liidu häälekandja „Kewadiku" küsimus, mis seni on annud puudujääki. Otsustati energiliselt tõsle asuda ja tõsta häälekandja tellijate arw 1000-le. Kuna riiklik toetus on wähenenud, siis otsustati suuremat rõhku panna seltskondliku toetuse hankimisele. Selleks otsustati jagisel korraldada toetuse kogumise nädal.

Eelarwe, mis tasakaalustatud 1902 kr., wõeti

Õnne ja edu uueks aasta

soowime kõigile oma lugupeetud kaubatarwitajaile!

Kakao-, schokolaadi- ja kompw

A.-S. A. Brandm

Peakontor ja tehas: Tallinn W. Tartu mnt. 4/6. Telef. 458-82 ja 470-45.

Osakonnad: Tartus, Üliõpilaste tän. 36, telefon 11—80; Rakweres, Eesti Panga majas,

Õnnesoowide awaldamisest 1934. aas

on end wabastanud annetustega Bergmanni Abiraha heaks järgmised isikud j

Naaris, P., dr., Paide; Naelapea, W., Elwa; Nellis, O., Kuresf.; Nikolas, W., Narwa; Nuudi, J., õp., Wändra; Nuudi, M., Jõgeiwa.

Orra, P., Tln.; Ots, J. Trt.; Ott, Th., Narwa.

Pahla, Narwa; Paju, Aug., Tln.; Palling, Petf.; Palwadre, A., Trt.; Paris, J., dir., Trt.; Parts, Jaan, Narwa; Parts, K., Tartu; Parwei, K., Elwa; Peet, A., Tln.; Penno, R., Tln.; Peterhoff, B., Trt.; Pihlau, A., Narwa; Pihlik, Peeter, Petseri; Pielbaum, M., Petseri; Piigert, J., Trt.; Piip, J. ja perek. Petseri; Piiroja, J., dir., Trt.; Piiskopp, A., Petseri; Pikk, K., Tartu; Pille, G., Trt.; Pirn, Trt.; Plutus, A., Tln.; Ploomipuu, H., Petseri; Posendorf, Narwa; Posendorf, A., Kose w.; Poska-Riinemann, H., Trt.; Postimehe-Kirjastuse Osa-ühisus; Praggi, R., Järwa-Jaani; Prinken, K., Narwa w.; Proses, L., Nõmme; Pruuberg, Pärnu; Prügi, J., Wõru; Puhk, E., Põltsamaa; Puhm, H., Põltsamaa; Puhk, O., Tln.; Pulma, J., Pärnu; Pulst, J., Kehra; Puusep, P. Trt.; Päewalehe Kirjastuse-ühisus, Tln.; Pärnu, E. Laenu-Hoiu üh.; Pärnu wabrik, Trt.; Pärjel, A., Trt.; Pärnum., Põll. ühisp.; Pärt, K., Walga; Päts, Peeter, Petf.; Päärmann, K., Põltsamaa; Pürkowsky, E. Põltsamaa; Põderson, Põltsamaa; Põld, Margarethe, Põltsamaa.

Raag, W., Petf.; Raam, Wold., Trt.; Rahk, A., Nõmme; Raud, A. Petf.; Raud, P., Kose; Raudsepp, Harald, Walga; Raudsepp, J., Trt.; Raudsepp, P. Nõmme; Ratnik, J., töstur, Tartu; Rattas, P., Wõru; Rebane, Willem, Walga; Reial, E. Põltsamaa; Reier, W., Petseri; Rein, Ewald, Põltsamaa; Reinberg, O., Narwa; Reinhold, Karl, Trt.; Ridala, W., Helsingi; Riisberg, A., Nõmme; Riisberg, Herbert, Paide; Ring, Wõhma; Rikken, A., Petseri; Roht, Petseri; Roosipuu, Joh., Tartu; Rosenberg, dr., Põlwa; Rosenberg, G., Suure-Jaani; Rosenwald, A. ja Co, A.-s., Trt.; Rost, A., Tln.; Rudolf, H., Põltsam.; Rutstein, A., Narwa; Ruus, R., Tln.; Ruusmann, A., Petseri; Rägo, Rich., Tln.; Rähni, Th., Tln.; Rängel, P., Wiljandi; Rätsepp, P., Petseri; Rätsepp, W., Petseri.

Saar, M., Paide; Saarnit, R., Petf.; Saarte, Ühispank, Kuresf.; Sadow, O., Elwa; Sarin, J., dr., vet., Woldi; Sawi, W., Kuresf.; Schipai, A., Tln.; Schulzenberg, A., Põltsamaa; Schmidt, A. Kuresf.; Schönberg, Eduard, Trt.; Sepp, H., dr., Trt.; Sepp, H., Walga; Sepp, J., Elwa; Sepp, W., Narwa-Jõesuu; Siil, R., Kulina as.; Silla, H., Rakwere; Silbergleich, A., Trt.; Sild, E., not., Mustwee; Sild, K., Trt.; Simin, J., Kose w.; S Sirel, J., Walga; Siska, A., Trt.; Narwa; Soewer, J., Wõru; Sommer, Jakob, Petf.; Songi, Wõru; Soo, J Wõru; Weske, M., dr., Kil.-Nõmme; wi; Wertmann, Philipp, Paide; We Westart, W., Paide; Widif, R., wet., Wiilop, Joh., Narwa w.; Wihalem, H Mustwee; Willa, J., Walk; Willmann E., Tln.; Wälbe, J., Pärnu; Wälbe, taga, M., Kuusalu; Wäärsi, A., Trt. resf.; Wõrk, M., Trt.; Wõjuberg, Wõru, Pank.

Uebendrik, A., Trt.; Undritz, A ja perek., Elwa; Uschwanski, Trt.. Üllõ, Aleksei ja H., Kehra. Õsso, Ernst, Walk. Ziehr, E., Wõru.

Rakwerest.

3 kr. trahwi alawäärtuslike porg

Eesti Seemnewilja Ühisuse Rakwe juhti, Kal Blaubrikku, karistati 3 jõuetusel aga ühepäewase arestiga se müünud alawäärtuslikke sõõgiporgan

Linnawolikogu wiimne wana-aas

de õhtul pidas Rakwere linnawolik koosoleku 1933. aastal. Seekordne k olult õige äge. Waidlusi tekitasid l berhindamise küsimus, Rahwamaja sioon tegemiseks loa andmise küs maksu jaotamise küsimus. Kinniswo misele waidlesid ägedalt wastu sotsi enamus seda aga pooldas, kuna w alanenud. Lõpuks otsustati linnawa kohaselt wõtta ette 1934. a. üld ümberhindamine. Pikemate waidlust Rahwamaja ja haridusseltsile lubada teha obligatsioon 80.000 kroonile, e poolelioleva seltsimaja ehitamise tar Lõpuks jaotati trahteripidajate wah trahterimaks 15.000 kr. suurusesse

Narwast.

Murdwaras wangistati. Narwa wangistas reedel mitmekordse murdw Kriisa, kes on pannud toime Na konnas kümmekond wargust. K. wa okt. Tema erialaks oli toiduainete wa jaamas tabati 27-a. August L ginud jaama einelaua juures asetse sahwrisse. — Pihkwa tän. 49 majapõ nud waras ja pakkinud kokku sealole tulid peale majaelanikud ja ta põge riidepaki.

Tartust.

Tartu linnawolikogu koosolekul

Tartu linnawolikogu oma järjekorra Wolinikke oli ilmunud ainult 35. tajaks ja abideks waliti sensed-taga laks wolikogu 12-ne koosoleku päew Allweelaewastiku sihtkapitali heaks pidud otsustati wabastada lõbustu riigi walitsuse otsuse põhjal 6. det linna omawalitsusele üle antud näitus sustati müüa edasi Tartu põllumees eest. Näitusplatsi selts ei tohi ti ega wõlgadega koormata. Rahuldati kaebused 1934. a. trahterimaksu ja hendamine toimus 2155 kr. wõrra. S takse teiste restoranipidajate wahel

Kanamunade ekspor

1933. aastal on eksporditi miljonit kanamuna. Kuna 1932. nade eksport ulatus 21,2 miljon tänawu on saadetud wälja rohk wõi 1,4 milj. muna. Meie kan seks turuks osutus Saksamaa, ku Saksamaale järgneb Inglismaa hõlsowakkia 14%-ga, Schweits Hispaania 0,3%-ga. Kõige enam danud wälja müügiühisus „Mu siis o.-ü. „Põllumajanduslik ek Gahlnbäck 24,3% ja lõpuks G

Greta Garbo asutab filmitöötsus

„Dagens Nyheteri" teatel tule Rootsi tagasi, kus ta tahab asutada Kunstnik on sellest kirjas teatanud ühe tuttawale.

Greta Garbo kawatseb Rootsi ta Hollywoodis on jõutud lõpule filmi „ tine" wäntamisega. Garbo wõiks R jaanuaris. Ta wõtab laasa ühe reži meramees, kellega ta asutab oma f wõimalik, et esialgselt ka Pariisis. asjas olewat Garbo alustanud juba roopas wiibimisel. „Metro-Goldwy tusse on ta end sidunud ainult „Kuni jaoks. Kõik püüded teda seltsi teeni on luhtunud.

Wäljaandja Tallinna Eesti Kirj
Wastutaw toimetaja L.

Uinus waikselt igawesele unele 31. XII kell 1/8 homm. 81. eluaastas meie unustamatu kallis ema ja wanaemake

Anna Vucht-Kopperman

sünd. Brikkenfeld.

Waikses leinas **lapsed, lastelapsed ja omaksed.**

Matmine 2. jaanuaril kl. 1/2 1 Jaani kirikus. Muldasängitamine Kalamaja kalmistul.

Südamlikku tänu

awaldame kõigile organisatsioonideile, sõpradele ja tuttawatele, kes meie armsa

Ralf Soosaar'i

ärasaatmisest ja muldasängitamisest nii suurejalt osa wõtsid.

Omaksed

„Estonia" kontsertsaal.

Keskwädalal, 3. jaanuaril 1934 a.
tuntud klawerikunstniku

HURT HAESER'i

ainus kontsert.

ALGUS KELL 8 ÕHTUL.

Pääsetähed Kr. 3 kuni 50 senti, õpilastele à 35 senti eelmüügil Estonia teatri kassas.

«ESTONIA» KONTSERTBUROO

Perekondlikud teated.

Kaarli kirik. Ristitud: Heiti Hillar Üro; Heiki Saar; Liane Brindfeld; Erna Pärtel; Ahto Ohmann; Hugo Kiowa; Helwe Bahgmann; Lilian Krausberg; May Baum; Juta Kinter; Liia Kogermann; Imbi Andrei; Harry Kristal; Ilka Elwy Kusbok; Malle Puusepp; Juta Gutmann; Jüri Mõttus; Heiti Ragnar Martinson; Vivian Ujen.

Kihlatud: Willem Kajsmann ja Helmi Kalberg; August Rosenwald ja Meeri Püss; Arnold Salk ja Amanda Muusekant; Karl Ferdinand Kiisa ja Hildegard Saliin.

Laulatatud: Jaan Wilokas ja Alide Paulmann; Albert Põdra ja Hilda Kermes; Aksel Leu ja Benita Prillop; Hugo Kuriks ja Elanda Baum; Johannes Korro ja Meta Koolmann; Arnold Oja ja Leida Treimann; Martin Sildeberg ja Adele Rent; Bernhard Kadak ja Olga Miralda Akker; Eduard Eilmann ja Hulda Riisenberg; Ewald Kunskmann ja Lowise Umberg; August Kunsk ja Katharina Holz; Jaan Pau ja Elfriede Meerbach.

Surnud ja maetud: Jüri Soolmann, 67 a.; Erich Ilhlberg, 27 a.; Woldemar Aleksander Welart, 51 a.; Ann Kasjak, 67 a.; Elisabeth Kehwa, 62 a.

Kaarli kirik (3. pihtkond). Ristitud: Uno Ausmees; Wirwe Wäli; Meinhard Ali; Ester-Nansi Manni; Ewi-Miralda Piitner; Lembit Riin; Eewi Tiks; Myon-Auguste Maiman; Gustaw Matzstein; Kalsjo Will; Helju Walberg; Uno Wildebaum; Heljo Wahtra; Milwi Heints; Paul Säwer; Harri-Robert Wälba; Helje Porre; Ilve-Holger Ilustalu.

Kihlatud: Jaan Schleicher ja Alma-Helene Kurema; Theodor Mäkk ja Elwiine Suuster; Richard-Leonhard Will ja Annetie-Emilie Haumann; Aleksander Puks ja Marta Odres; Ferdinand-Johannes Walmis ja Erna Aro; Hindrik Kerdt ja Elwera-Josefiina Kroon; Alfred Prema ja Julie-Helene Krumberg; Alfred Sepp ja Meeri Krimann.

Laulatatud: Aleksander Liiw ja Ellen-Veroni Neufeld; Rudolf Hanson ja Alwine Kose; Hermann Wildemann ja Alma-Elise Arm; Edgar Ahrenschild ja Alma-Leontine Põldaw; Erich-Aleksander Strackholm ja Elwine Kuusmann; Oskar-August Kares ja Aliide Kask; Arnold Kroon ja Salme-Lowise Pihlamets; Eugen-Wilhelm Buchroth ja Margarita Jenk; Arnold Sulg ja Salme Eskor; Walentin Massjo ja Elfriede-Hildegard Mägi; Arwid Wasar ja Walentina Trelin; Ewald-Elmar Brecher ja Salme-Alwine Golts; Albert Karp ja Linda Kraaw; Erich-Armin Kirtmann ja Eije-Kunigunde Tedre; Leopold Masmann ja Pauline Kerdt; Robert Wäli ja Etta Wäli-Suits; Hans Raielo ja Anna Rosenberg; Johannes Kiwisild ja Lidia Täht; Alfred-Johann Ruga ja Maria Agu; Willem Korell ja Minna Aus; Arseni Laan ja Luise Mihkleri; Karl Meiner ja Alide Arro; Andres Roobert ja Helmi Wälba; Johannes Siksius ja Pauline Enkelberg; Karl-Eduard Annion ja Margarethe-Hirlande-Elfriede Koksor; Alfred Meokas ja Alide-Margot Rikmann; Woldemar Hallikas ja Miralda-Tulnida Seppa; Rudolf Kott ja Selma Krippe; Arnold Rabba ja Helga-Benita Nei; Johannes Kunsimann ja Elise-Juliette Jurtom; Leopold-Aleksander Tammik ja Hilda Hunt.

Surnud: Arthur-Bernhard Kaasik, 53 a.; Roman-Heinrich Mark, 29 a.; Kai Erlbaum, 75 a.; Uno Ausmees, 4 p.; Richard ja Olga Brükerite surnult-sündinud poeglaps.

Rõmme Rahukirik. Ristitud: Malle Eike Streželetski, Eha Poitmann, Helgi Püüs, Enn Michelson, Heldur Plau, Enn Sepp, Kalju Wälba, Roland Koppel, Hilje Lilienblatt.

Laulatatud: **Adolf-Friedrich Aulik ja Erika-Katharina Pirs**; Ewald-Johannes Laur ja Esther-Marcella Aido; Adolf Wälba ja Alma Karjamaa; Jaan Blumwerk ja Lise Miggan.

Maetud: Salme Willberg, 34 a.; Kadri Tirmann, 83 a.; Oswald Kepler 20 a. vana.

„PÄEWALEHE"

üksikuid numbreid müüakse kõigis

Eesti wabariigi raudteejaamades

Alati saadawal reisijatele ja kohalikele elanikele lehe ilmumise päewal.

Pidud

Estonia teater

Esmaspäewal, 1. jaanuaril, kell 1/2 8 õhtul
4. korda
hariliikude hindadega

„Faust"

ühes „Walpurgi ööga".
Ch. Gounod' ooper 5 waatuses.
Fausti osas külalisena
Martin Taras.
Pääsetähed Kr. 2.50—30 snt.
Teisipäewal, 2. jaanuaril,
kell 1/2 8 õhtul
6. korda
hariliikude hindadega

„Õnne peab olema"

Ernst Marischka ja Hermann Feiner suuroperett 8 waat. (15 pildis).
Muusika: Anton Profes.
Pääsetähed Kr. 2.50 — 30 s.
Keskwädalal, 3. jaanuaril,
kell 1/2 8 õhtul
21. korda
alandatud hindadega

„Kauged rannad"

Marcel Pagnoli näidend
4 waatuses.
Külalisena kaastegew F. Moor
Pääsetähed Kr. 1 kuni 10 snt.

KINO HELIOS

2, 3.45, 5.30, 7.15, 9
5, 6.45, 8.30, 10.15

Suur laulu- ja muusikafilm

Rakočzi marss

Peaosis: **Camilla Horn, Gustaw Fröhlich.**

Film tulwil musiklasmuusikat ja wõluwaid wiise.

KINO MODERN

5 7 9

Marta Eggerth laulab ja tantsib muusikalisimas helifilmis

Waikselt anuwad mu laulud.

Helinädalaringwaade.

„Päewalehe"

üksikuid numbreid on müügil Jõelehtmes J. Saarmaki äris.

N. M. S. „Ühtluse"
juurdeehitusega

liuwäli

Merepuiesteel 6. Gildi aias

on awatud

1. jaanuarist 1934 kella 8 p. l. kuni 10 õhtul. Mängib orkester. Juhatus.

Tunnid

Ladina

keele eksam. walmistan kiiresti ette keskkooli, kolledshi ja ülikooli õigust. kawa ulatuses. Könet. kl. 3—5 p. l. Kaupmehe t. 5—2

Inglanna, hiljuti tulnud Londonist, annab grupitunde

Inglise keeles

(seletusi annab wene keeles). Soow. kirj. sõl. „Nr. 19".

Tööpakkumised

Head uut aastat!

Kõige tõde. tõeks tõrcatikh teenitakh. mul on uuel aastal palju tõeh. Ritmikeneet tontor, Sipteeat t. 5—3.

Õppinud töölisekutse

(hiljem meistri kutse) rõivawõi pesuwalmistamises ühes tikanditega omandate lõpetades R. Reile eranaiskutsekooli. Paralleellaasis õppetöö algus 8. jaanuaril. Juhat. könet. kella 5—6 p. l. Narwa mnt. 63.

Waja keskea ist tööarmastajat

üksikut daami,

kes weidi wilunud to dusinetekaup uses. wäike kautsion soowitaw. Küs Härapea t 2—13

„Päewalehe" ja „Laste Rõõmu"

kuulutusi ja tellimisi wõetakse wastu ja müüa üksikuid numbreid

Türil,

H. Limbergi kaupluses.

Tallinna linnawalitsuse Töökaitseosakond teatab

et kõik 1933. a. peale antud

liikuwate ajalehemüüjate load kaotawad makswuse 15. jaan. 1934 a.

Lubade piirstud arwul uuendamine algab 4. jaanuril 1934 a. Töökaitseosakonnas, Wene tän 23.

Linnawalitsuse Töökaitseosakond.

Maanoorte liikumise häälekandja

„Maanoored"

Tõusva põlwe tulewiku tähtsed.

„Maanoored" ilmub Eesti Põllumeeste Keskfeltfi wäljaandel iiks kord kuus ja on maanoorte liikumise häälekandjaks. „Maanoored" käsitab ilmawaate-, kasuatuse-, hariduse- ja kultuurikiimusi, samuti ilukirjandust, ajawiidet ja noorte kutsetööle ettewalmistamist, ning maanoorte tegewust ja liikumist kodumaal ja wälismaal. „Maanoored" kaastöölisteks on paremad eriteadlased ja maanoorte juhtiwad tegelased. „Maanoored" ei tohi puududa ühelgi maanoorte ringil, ühelgi maanoorte juhil ega ühegi maanoore lugemislaual. „Maanoored" maksab eraldi tellides 120 senti aastas ja 65 senti pooles aastas. Kõik, kes tellitwad põllutööajakirja „Põllumees", mis maksab kaks krooni aastas, saawad tasuta „Maanoored" ja põllumajanduslikku ühisteenwise kuukirja „ühisjõud". Noored, tellige ja lewitage maanoorte häälekandjat „Maanoored". Toimetus ja talitus: Tallinnas, Pikk tän. 40, postkast 54.

Huwitaw kuukiri

„Laste Rõõm"

on lastele armsam ajawiide

P. F. METUSALA

akadeemilised meeste- ja naisterahwa riiete juurelõikuse kursused on wäljaspool iga wõistlust. Õppewiis kursustel on wiimane sõna juurelõikuse tehnikas. Kursuste juhataja P. F. Metusala hiljutisel Kesk-Euroopa õppereisil (Wiinis, Budapestis, Berliinis jne.) omandatud moodsa riiete töötamise ja teoori põhjal on õppimine kursustel kerge ja waewara, wõimaldades anda igasugusele kehaehitusele kauneid, ideaalseid jooni.

Kursused algawad 8. jaanuaril 1934. aastal. Nõudke maksuta kursuste õppekawa!

Niguliste 16, Tallinn.

Eksportmaterjalide saagimist

võetakse vastu saeveskis Kopli tän. 9, telef. 441-53

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse

TRÜKIKODA

Kõige suuremad ja täielikumad rotatsioonmasinad, kiirpressid ja ladumasinad
Kõige mitmekesisem trükitähtede walik.

KUJTEKODA
TSINKOGRAAF.A
LITOGRAAFIA
OFFSETT-TRUKK

TALLINNA EESTI KIRJAST.-ÜHISUS

Tallinn, Pikk tän. 2, telefon 437-08, peale kella 5 nr. 454-68 (juhataja korter)

Korteriotsimised

Preili wajab

omaette

möbl wõi mööblita tuba Teesit. «A. K. 3658».

Otsin hästi

möbl. tuba

eraisisekäiguga Lauluveo t. ja S. Tartu mnt. ümbruses. Pakt. kirj. sõl. „W. H."

Korteripakkumised

Tallinnas.

Lihakauplus

ära anda. Teateid saab Tobiase tän. 14—9.

Kauplusе-ruumid

Maakri 28 ära anda. Endine Union'i praeguseni kauplus ruum Küsida Suur Pääsukese t 5, Günwaldt'i korteris.

Lihakarn

odawasti ära anda, i ma kaubata rahwarikkas kohas. Küsida S. Juhentali 2—2.

Korter

saada — kõigi mõnusustega, kohane ka konsulaadiks wõi bürooks. Waadata kl. 2—3 päewal Narwa mnt. 4—1.

Ära anda 3-toaline

korter

(hoolwis) kõigi ja wanniga. Teat. saab Wiru t. 20—4, kella 1/3—1/4.

Korter

— 1 tuba — ära anda. küüida Waestekooli tän. 1—23 (kojamehelt).

Tühi poeruum

ühes piimaruumiga wälja üürida. Luise tän. 13—3.

Kiosk

ärareisimise tõttu kiiresti ära anda. Kunderi tän. 24—10.

Korteripakkumised

Nõmmel ja mujal.

Pood

ära anda Nõmmel. Männiku teel 63.

Müüakse

Maja müüa

Raasiku jaama juures suurema ehituskrundiga, ilma rohuaiaga, wäga kohane kauplusе kui ka tööstuse jaoks. Teateid saab L. Wikati puusärgiäriist Raasikul.

Müüa

talukoht

ja Wijandis aetsew suur maja. Teateid saab Wilandi Uhispangast.

Talukoht

kiires korras odawasti müüa. Saue jaamast 2,5 klm., elumaja uus palkehitus, laut ja muud hooned, suurus 27 tiinu, peale selle rohuaed. Kauba teeb pärandustombu hoolduja Hirse. Saue jaamast 2 klm., küsida Kanamaale. Kirjalikult: Saue jaama postkast 20. Hirse.

Saeweski hõõwlimasin

müüa. Pikk 11. Pärnu. J. M.

Ostetakse

Briljante kulda hõbedat,

kuldnurisid, wanu rahasid, ametiklassi ja pandikwiitungeid õrge hinnaga ostan Wene tän 4, Demini majas, tel. 460-95 Ed. Muga.

OSTAN

kõige õigalasema hinnaga õmblusmasinaid, jalarattaid, muusikariistu, meester. palituid, kuukaid, suwemantleid, karusnahku, kõiki wäärtasju, walgeid ja punaf. pandivileteid. Wanturg 6—5. „Esto-Muusika" kõrval.

Mitmesugust

Keskmistes aastates, brünetisiseföitnud, waene, kuid intelligentne, haritud ning kõigi korralik (kariklane) meesolenkes elusse jõugawalt suhtub, kodu armastab ja hellalt armastada oskab, igaiseb olla

seltsilisess-sõbraks

jõukale daamile, kes kiisi ei olegi toetama. Nõus ka abiellumiseks lühikese aeja tuttwuse järel. Wastutaks wäärtusewäärtusega sõprus jagakülaje saladusega. Kirj. sõl. „1 + nõus kõigega"

Hirohant Mirl

Niguliste tän. 3—3, 3. korrus. Nõu ja abi kõigis asjus. Kauguse mõjumine, telepaatia. Ka pühapäewil.

Masinakirja kursus

2 kr. 50 s. kuus, 10 s. tund. Tõusuta praktiseerimine. Lai tän 39—44, tel. 463-76.

Nelja linnades asuwate kõrgemate niswarade ja suurema ärj omanikt, 26-aastane üliõpilaharidusega noormees,

tutwuks

meeleldi waranduslikult wastuwalt kindlustatud haritud neiuga abielu mõttes. Juhusteatisi palun mitte tühistada. Kirjad ühe aadressi ja elulookirjeldusega sõl. märgusõnaga „7.000.000"

Kes tunneb huwi

Anna Czillagi — Wiin (juudised) ja Elise Bock — Berliin (näokultuur) metoodidest? Lähemalt kella 5—6 p. l. Narwa mnt. 63—1 (yuumaja), telef. 304-10. Rael Ploom.

Kadunud

Kadunud 25. dets. 33. a.

jahikoer.

hagiias, isane, must, walge rinnaga ja käppadega, sabaots walge. Hoiatan edasimüümise ju omandamise eest. Pa un teat. Punane t. 14, telef. 306-04. A Lilleso

---

Kaotatud eriline invaliidi

jalgratas

(ühe pedaaliga). Leidjat palutakse ära tuua hea wastutasu eest Ilus tän. 23—1.

K-M.

Joh. Roosipuu

Narvas.

„Päewalehe" abitalitus

„Päewalehe" üksiknumbrite müük kuulutus, ja tellimiste wastuwõtt.

„PÄEWALEHT"

ON RIPPUMATU, ISESEISEW JA ERAPOOLETU

Need on omadused, mida iga kodanik vajab praegusel palaval poliitilise võitluse ajajärgul ajalehelt. Sest ainult kõigist erakondlikest mõjutustest vaba poliitiline ajaleht võib näidata rahvahulkadele

õige poliitilise suuna.

Päewaleht on rahva laialdaste hulkade leht, millega ükski teine ajaleht ei suuda võistelda Eestis.

Päewalehe juhtkirjad on õiglased ja erapooletud ja tulevad oma ala väljapaistvamate eriteadlaste sulest.

Päewalehe informatsioon on täielikum ja põhjalikum kui ühelgi teisel Eesti ajalehel, sest ükski teine ajaleht ei oma erikirjasaatjaid maailma kõigis suurlinnades ja nii tihedat kodumaa kaastööliste võrku kui Päevaleht.

Päewalehe romaanid on hästi valitud ja pakuvad lugejaile nende sisulise põnevuse kõrval ka kunstilist naudingut.

Päewalehe arvustused kunsti, teatri, kirjanduse ja spordi alal on määrava tähtsusega ja väärivad kõige laialdasemate seltskonnakihtide tähelepanu.

Päewalehe erinurgad tehnika, moe, male ja bridshi üle on ainulaadsed Eestis ja on möödapääsmatud nende alade harrastajaile.

Päewalehe hinnata kaasandeks

on iga nädal ilmuv pilke- ja meelelahutusleht „Kratt" ja kirjandus-kunstileht „Kunst ja kirjandus", kust igaüks leiab endale sobivat.

Päewalehe seinakalender

on kaunistuseks igale kodule. 1934. aasta seinakalender ilmub uue aasta esimestel päevadel ja saadetakse tasuta kõigile tellijaile. Uudisena on Päevalehe 1934. a. kalendril värviline reproduktsioon A. Laipmani maalist C. R. Jakobson, mis võib asendada juba oma nägususe ja tehnilise väljatöötamise poolest ölimaali.

Tellige aegsasti Päewalehte 1934. aastaks
Tuletage seda meele ka oma naabrile!

Päewalehe *tellimiste wastuwõtt 1934. a. on awatud.*

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk.